

308847 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 28 వ తేది గురువారము
సంపుటము 3. సత్య నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస శుక్ల పక్ష త్రయమిది. No 151 సంచిక ౧౫౧

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

"SMILE"
సర్వజన సామీప్యములో నున్న
నిజమైన ధాతువృద్ధ్యైషధము
దీనిఫలిత మందరిని నవ్వజేయును
స ర స మై స వి క్రి య ము.
30 బిల్లుగల పెట్టె 1-కి రూ. 2 మాత్రమే.

VANDAN

సంగీత ప్రదాయని
వెల రూపాయలు 3.
ఈ గ్రంథము ఆత్మీయత కలదిగా భావించుకొని దీనిని పాఠకులకు అందజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దీనిని పాఠకులు పొందగలిగినట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దీనిని పాఠకులు పొందగలిగినట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దీనిని పాఠకులు పొందగలిగినట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

సంగీత ప్రదాయని
వెల రూపాయలు 3.
ఈ గ్రంథము ఆత్మీయత కలదిగా భావించుకొని దీనిని పాఠకులకు అందజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దీనిని పాఠకులు పొందగలిగినట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దీనిని పాఠకులు పొందగలిగినట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. దీనిని పాఠకులు పొందగలిగినట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

యుద్ధ చరిత్రము

అతి విపులము! అతి సరసము!!

ఈ పుస్తకము ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆవిష్కరణకాదు. సంచికగా యుద్ధవిషయమై చాలభాగము వర్ణించియుంటిమి.
1. జర్మను, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, అమెరికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యేకకారణములు పోరాటకారణములు; 3. యుద్ధవ్యూహములు, నాటి పటములు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటి పటములు; 5. దుర్గముల నిర్మాణము వాటి పటములు; 6. నానా రాజ్యముల సైన్యముల ఫీరంగుల పటములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెలువునవి చాచాపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందఱు ముగ నుండగలదు. పెద్ద యాంశ్చిత్యము 300 పుటములకు మించియుండును. ధర తగ్గించియున్నాము.

మునుపటి వెల రూ. 2. ఇప్పటి వెల రూ. 1.
సోపు ఖర్చులు వేయిగ వసూలు చేయబడును.

ఇది గాక

ఈ పుస్తకమునందు విద్యావంతులగు ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్వచన సైన్యశాస్త్రము. ప్రాచీనతర, హైందవ సామ్రాజ్య తూర్ శిఖాముఖము, భాషాదోష, వ్యవసాయము, శ్రీ గోపాలకృష్ణ గోవింద నిర్యాణతారావళి, రజస్వలా వినాహములు, రాజభక్తి, అస్తమయము, దేశచరిత్ర, నవలలు, ఆంధ్రోద్ధృతి తత్త్వము, మన గొప్ప పరివర్త, భయము. వ్యవసాయము - యుద్ధము, సత్యము, పర పతి సంఘములు, యుద్ధము - హైందవులు, కర్నాటక సంగీతి విద్యాభివృద్ధి, హిందూ దేశములో హిందూమత ప్రవేశము, మానసగీతము మొదలగు చక్కని వ్యాసములు గలవు. ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటము లనేములు గలవు. క్రిత్యేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోవిందగారి రంగులపటమును చేయింపబడి. ఇదివఱకు 10,000 ప్రతులు ఖర్చుపడినవి. కొత్తప్రతులే గలవు. ఆలస్యము చేసిన ఆ భాగము కలుగును.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు,
7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

కమ్మవిద్యార్థి సంఘము. బెజవాడ:—ఈ సంఘము ఆగష్టుమాసమున నెలకొల్పబడినది. కలకత్తాలో ఆంగ్లేయ విద్యాభ్యాసముచేయుచున్న మ-రా-శ్రీ పాలడగు, సీతారామ చౌదరిగారివలన నేర్పరుపబడినది. నీరిదివరకు ఈ పట్టణముందున్న కమ్మవిద్యార్థి హాస్టలు కమ్మవర్తకులలో బాటుమిగుల శ్రమదీసికొని ఏగొట్టుచేయుటకుతోప్పడినారు. ఇచ్చటి విద్యార్థుల మంచి చెడ్డలవిషయములలో వీరు జోక్యము కలుగజేసికొని తగవుల రానియ్యకుండ కమ్మవిద్యార్థులలో నున్న ఘోషావ ముండునటుల జేసి నారు. ఈ ప్రాంతపు గ్రామములలో కమ్మవిద్యార్థులకు విద్యావిషయములలో ప్రోత్సాహము కలుగ జేసినదియు ఓకే. సంఘమువారిచే పుస్తకభాండాగారము కూడ నేర్పరుపబడియె. కొద్దికాలముక్రింద ఏర్పరుపబడిన ప్పటికి దీనియం దిప్పుడు 200 వందల గ్రంథములుగలవు. 5 దిన పత్రకలుగలవు. విద్యార్థులు ప్రతివారము సభచేయుచున్నారు. మంచిచెడుగుల నాలోచించుకొనుచున్నారు. మిగుల అభివృద్ధికి వచ్చునటుల చూచువారలకు తోచకమా నదు. ఇయ్యది విద్యార్థుల హాస్టలుభవనము- మంచబడినది. ఇటు అభివృద్ధికి వచ్చుట సంతసమేగాని ఆరంభ హుర్రయ్యని పించక ఈవిద్యార్థులు క్రమముగా వృద్ధియగునటులజూచుచు విద్యార్థులు. వీనియందు తగుశ్రద్ధవహించి, పాఠములయందు శ్రద్ధవహించి రెండుకార్యములు నెరవేరునటులజూచెదరుగాక. యని కోరుచున్నాను. మరియు ఇంకొకవిషయము ఇచ్చటి కమ్మవిద్యార్థులమూలమున ఉపాధ్యాయు లందఱు భాగుపడుచున్నారు. కారణము సాతక మహాశయలకు విడుచుచున్నాను. భవ్యయమెంతయైనను లెగినఫలితమును బొందుగ లందులకు కమ్మవిద్యార్థులను కోరుచున్నాను. అని పుగవాసి వాయుచున్నారు.

స్వరాజ్యము కొరకు విపేటయ్యగారు యిక్కడను
 ఉండవలయుమను అందోళన చేయుచున్నది. అటులనే
 భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనను స్వయు సామాన్యభాషా
 సుస్వయము, యావద్భారత దేశమునకు సంబంధించిన విషయ
 ము లగుటంజేసి ఆంధ్రదేశమునందలి దేశీయప్రతికలలో మా
 త్రమే గాక భారతవర్షమునందంతటను అందోళన జరుపబడ
 నలెను. ఈ అందోళములవలన స్వరాజ్యము వచ్చినను రాజ
 పోయినను భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగములు జరిగినను,
 జరుగక పోయినను ప్రజలు మాత్రము రాజకీయ విషయము
 లందు పరిచయముగలవారై సకలత్వమున్న యెట్టిదాగ్రహించి
 సామ్యసాధ్యమునకు సిద్ధుడగుదురు. అప్పుడే మన మనోరథములు
 ఈయెరు. కాబట్టి ఇప్పటి స్వరాజ్యాందోళనములలో ఈ
 రెండు సమస్యలను జేర్చుట త్యక్తపరము. కాన యికరరాష్ట్ర
 ములలో గూడ ఈ అందోళన ఆరంభించినది లోకములేదు.
 ఇతరరాష్ట్రములలో గూడ మనము మొదటినుండి అందోళ
 నము జరుపకపోవుటచే అంధోన్యము త్యక్తము వ్యాపించగలిగి
 నంత త్వరతముగా వ్యాపించి యుండలేదు. అట్లు చేసియుం
 డిన దేశీయమహాజననగ్ని జ్వలించుటకు యేవిధమైన అన్యంత
 రము వెట్టికె యెప్పుడో జన్మించియుండెడిది. కాబట్టి ఈన
 మనం అట్లు అశాస్త్రచేయవలసినది గాక

విశ్వవిద్యాలయ కాసనములను మఱిత వృద్ధినిందింపు
టకు నూత్రములను గొన్నిటిని కాశ్రీగా రుపపాదించునండగా
ఈ బిల్లునందు ఆశ్రీపణ్ణియములగు విషయములుండుట వారికి
చింతగొలిపెను. సెనేటు సిండికేటు సభల పరస్పర సంబంధము
సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు ముందంజవేయుటకు బదులు
పెనుకకు వేసిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు

హైకోర్టు.

ముఖ్య న్యాయమూర్తి.

న్యాయ విలింగు.

న్యాయ శేషగిరిఅయ్యరుగారు.

“న్యాయుడియూ కేసు”

(నిన్నటి తరువాయి)

న్యాయ శేష॥ 22 వ కేసును బట్టి యాలోచించగా హైకోర్టువారి కేసులో నేమి చేసినను చేయవచ్చు ననుటలు గల న్నించుచున్నది.

ముఖ్య న్యాయ॥—17 కేసును ఆయధికారము ప్రత్యేకాధికారములపైని మాత్రమే వినియోగింప బడవలయునని తెలుపుచున్నది మరియు న్యాయములలో పుత్రికాశాసనము 4వ కేసును క్రింద నేరముగా నెన్నబడు మాటలుగాని, నూచనలు మొదలగునవిగాని యేవియు లేనపుడే హైకోర్టు ఆవిషయములో ప్రమేయము గలిగించుకొన వచ్చును.

ప్రమాణ వాద్యములలో నెన్నబడు కొన్ని గ్రంథములందు కొన్ని పేరాలుగూడ పుత్రికాశాసనముక్రింద శిక్షాత్ములుగ నుండుననియు మరియు పుత్రికాశాసనము క్రింద దేశాధిపత్య క భూతులగు క్రిమినలు నేరస్థులుగూడ చక్రవర్తిగారి ప్రజలగుటంబట్టి విమర్శనీయులు గారనియు సర్ లారెన్సు జంకిన్సు కలకత్తా ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు బలికెరినయు, వానింబట్టి జూచిన “వీరు ధరావస్తుగుర్ని వాదింపగూడదు; 22 వ కేసునుక్రింద నేక రిపబ్లికన్. దానిగూర్చి యాడుమాటలా శాసనముక్రింద నేరములుగా నెంచబడును. నునయిష్టము వచ్చినంతవరకు దానిని న్యాయంబ జేయవచ్చును” అను నటుల హైకోర్టువారి తీర్పు కప్పట్టుచుండెను. అప్పుడు కలకత్తా హైకోర్టు స్పెషలు బెంచీలో నొకరగు స్టీ మెన్సుగారు, “ఈశాసనముక్రింద హత్యల యెను, బందిపోటు దొంగతనములచేతను దొరతనమువారి నష్ట కట్టుముల పాల్గేయు చుండగిడుల సహితము శిక్షింప గూడదు.” అని యెత్తి చెప్పిరి.

ముఖ్య న్యాయ॥—ఆడు దానిలో లేని యాము వాలోపించెను.

రసస్థితియు నటులనే యున్నదని బీసెంటు గారు నిది. అందుచేత పుత్రికాశాసనమునకు వే నొకయధ్యము జెప్పవలయును అటులజేయుచుండిన నే వార్తాపుత్రికయు నిలచియుండలేదు.

కలకత్తా హైకోర్టు ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు తీర్పు చెప్పినపుడు కార్య నిర్వహణకాళి వారికి చహస్యనమాచారమును వచ్చియుండవచ్చుననియు ఆసమాచారములు న్యాయస్థానములో జెప్పవీలుకాకుండ నుండవచ్చుననియు చెప్పిరి. దొరతనమువారి విషయములో నీనమాధానము జెప్పవీలుకాదు. న్యాయము క్రమముగా విచారింప బడునటులగూడ జూడవలయును అని బీసెంటుగారు పలికిరి.

ముఖ్య-న్యాయ-ఇనన్నియు న్యాయమూర్తిగారి అభిప్రాయములే కాని వారెదియు న్యాయచట్టమును జూపలేదు.

న్యాయ వి॥ పుత్రికలో నేన్యాయములైన 4 వ కేసును క్రింద శిక్షాత్ములూ కావా అనుసంగతి నిప్పుడు విచారింపలెయును.

హేహాక్ (2) గారు బిల్లును బలపఱచిరి గాని ప్రస్తుత స్థితిచుందు దానిని విమర్శింపబహుశాసన లేదు.

దానవిక్రయముల బిల్లు.

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయముల బిల్లుపాదింపబడిన వెనుక, సెటల్మెంటుగారు ఆస్తుల దానవిక్రయముల బిల్లు సందర్భమున ప్రత్యేకసంఘమువారి రిపోర్టును జదివెరి. ఈబిల్లునందు హక్కుదారుల విషయము ప్రోసెయబడుటకు వారు చొరించి త్వరలో నుమాన్యుమేయ ప్రజలును బిల్లు ప్రాముఖ్యము నొప్పుకొనగలరని నూచించిరి. ప్రత్యేకసంఘమువారు బిల్లును దేశములగు సవరణలు చేసిరి గాని ముఖ్యాంశములను మార్చుకు మార్చలేదు.

దాదాభాయిగారుబిల్లునందు ప్రత్యేక సంఘమువారిచే చేయబడిన కొన్ని సవరణలు నూచించి కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములను శాసనపు అధికారపరిమితినుండి తీసివేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార ముండునట్లు ఏర్పాటేమియు బిల్లునందు చేయబడ కుండుట విచారకరమని చెప్పిరి. తరువాత బిల్లు అంగీకృత మయ్యెను.

పిమ్మట పుత్రికా శాసన మేల వచ్చినదిమీ, ఎటుల వచ్చినదియు మొదలగు సందర్భముల నన్నియు జిప్స నారంభించెను ఆ సందర్భముల చరిత్రనుట కోర్టువారి పనిగాదని ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము శాసనముననుసరించి నడచు కొనుటయే వారిపని యనియు ముఖ్య న్యాయ మూర్తిగారు సెలవిచ్చిరి.

జంకిన్సుగారు చెప్పినస్థితియే నిజమైన యెడల నికవై నెవ్వరు నెట్టిపుత్రికా నడపింప జాలరని చెప్పియుదాహరణములుగా పుత్రికాశాసనము క్రింద మామ్యములుగానెన్నబడిన కొన్ని వ్యాసముల జదివెను. రెయిల్వేబండ్ల ప్రత్యేకముగా నుండుట మొదలగు కొన్ని వ్యాసములు “కే స రి”, “జ్ఞానప్రకాశిక”, “హిందూ యిక్రానికలు” మొదలగు పుత్రికలనండి యెత్తి ప్రమరింపబడినవని యామె తెలియజేసెను.

ముఖ్య న్యాయ॥ న్యాయ సంఖ్యగల వ్యాసములో “ఈ సంగతి ప్రత్యేకముగా బండ్లనుంచుట యన్యాయమున తీర్మానము మాదువరులకు క్రింద సంగతులుగా నుండును. ప్రమాణికలసంఖ్య యమితముగా నున్నపుడు కొంతమంది ప్రత్యేకము నుండునడిగ బండ్లలోనికి బోవచ్చును.” అను మాటల కధిమేమి?

బీసెంటు॥—ప్రమాణికల సంఖ్య అమితముగా నున్నపుడు నారా బండ్లలోనికి బోవచ్చును.

అని చెప్పి యామె ఆంగ్లో యిండియనులకు ప్రత్యేకముగా నుంచు బండ్లనుగూర్చి ఆంగ్లో యిండియను పుత్రికల తీర్మానముగా ఆంగ్లో యిండియనుల సత్తము వాదించుచుండగా ఇండియను సత్తము వారు యిండియనుల ప్రక్క వాదించుట న్యాయమని యామె తెలియజేయుచు ఆంగ్లో యిండియను పుత్రికలు వ్రాయు తీర్మానముల జనువసాగెను.

“సింగు లారిపోర్టు”లపై నాధారపడి యామె “ప్రత్యేకముగా బండ్లనుంచుట యన్యాయము”ని వాదించుచున్నది గాని “సింగు లారిపోర్టులు” పనికిమాలినవిగా హైకోర్టువారు వానిని తిరస్కరించినది ఎట్టికేట జనరలుగారు చెప్పిరి.

ఈసంగతినిగూర్చి తాను వ్రాసిన వ్యాసము లన్నియు కేసరి నుండియు, నొందాయి క్రానికలునుండియు వ్రాయబడినదనియు, వానిపై తాను విమర్శించునపుడు పుత్రికల యభిప్రాయములకిందుకయు వ్యతిరేకముగా వ్రాయలేదనియు అది యుగాక అట్టికార్యమురెయిల్వేవారికి న్యాయముగాదని యేనా నమ్మకమనియుఅందు చేతనే ఆన్యాయము బలపరచుట కటుల విమర్శించితి ననియు నామె జెప్పెను.

పిమ్మట నామె మదరాసు హైకోర్టు స్వతంత్రమైనదిగాన కలకత్తాహైకోర్టుపై నాధార పడివారుగ్రహించినయధ్యముననుసరించియే కేసునడపింప చక్కచేదనియు, తక్కినచట్టములను బట్టియు, ప్రకృతి సిద్ధమున సాధారణ న్యాయమునుబట్టియు కార్యక్రమము నడపింపవచ్చుననియు నామె చెప్పెను.

“సింగు క్రిమినలు వ్యభిచారముల రెంటిని గలిగియుండునపుడు కోర్టువారు సాఫ్టువైసంబరచకు ముద్దాయికి సహాయముచేయ ప్రయత్నింపవలయుననియు, కేసులో నేదైన యవకలేతక వచ్చినయెడల కేసుతయు నన్యాయమనియు, అచిచారణీయమనియు గొట్టేవేనెను. ఇప్పుడు నా కేసులో దొరతనమువారు వారి సిటలుక్రిమినలు యుద్వ్యగుల నిరుకాణులవారిని పంపుటచే నాకేసును అటులనే యున్నటుల తోచుచున్నది.” అని బీసెంటుగారు కొన్సూవాకి తెలియజేసిరి.

ప్రస్తుతపుకేసు “ధరావస్తును స్వాధీనము చేసికొనుటకు గూర్చియే” యని ముఖ్యన్యాయ మూర్తిగారు బల్కిరి.

ఎక్కువ కేసుల క్రిమినలు నేరముచేయువారికి శిక్షింపబడుటకు యిట్టిదిగా నుండునని బీసెంటు చెప్పెను.

పిమ్మట నామె “ఈప్రస్తుత స్వల్పకార్యముక్రమక్రమమున నెన్నధరావస్తును చేసికొనుట కాంభింప బడినది. అటుల కేసిన నాకు 2½లక్షల రూపులును స్వముగలుగును.

న్యాయాధికారిగారు చచ్చు ధరావస్తుగుటలో నే ఆన్యాయముజేసిరి. “అనిపుత్రికా శాసనము నందలి మూడవ కేసును జదివెను. దానిలో న్యాయాధికారి యెటులనెప్పుడు ధరావస్తుగువలసివెదయు తెలుపబడెను. “మొదట ధరావస్తుననుసరించేది బతిక యిప్పుడు “నిననామాట” నేల నిలపకుండినో తెలియదు. స్థానికాధికారులే నావస్తుధరావస్తు నకుగలసి యుండెను”.

అప్పుడు ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు 22వ కేసును ప్రకారము తామిప్పు డాంగరల నాలోచింప గూడదని యు ప్రస్తుతాంశము గూర్చును తీసికొనుటకు గూర్చి యే

యనియు ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు తెలియ జేసిరి
17 వ కేసును ప్రకారము న్యాయాధికారులు కేసునందును కేసు కధింపులుగా నున్నారని బీ సెంటుగారు తెలిపిరి.

న్యాయ విలింగుగారు 17 వ కేసును ప్రకారము కేసును చర్చించుటకుగా నీబెంచి యేర్పరుపబడినదనియు అందుచే నాల్గవ కేసును (1) వ నిబంధన ప్రకారము గర్హింపనగు మాటలుగాని, నూచనలుగాని పుత్రికలోనున్నవియు లేనివియు తామిప్పుడు నిశ్చయింపవలయు ననియు జెప్పిరి.

ఆసంగతి నామె విచారింపగోరిన నామె చార్లర్ ఆఫ్ క్రింద విచారణ గోరవలసియుండునని శేషగిరి అయ్యరుగారు చెప్పిరి.

అట్టి విచారణ గోరుచు నింకొక దృఢాత్మను తానిచ్చుటచే నదిగూడ ఇప్పుడే విచారింపబడవచ్చునని బీసెంటుగారు చెప్పిరి.

17-వ కేసునుక్రింద వేసును విచారించుట కేసు బెంచి యేర్పడుటచే తానుట జేయజాలమని న్యాయాధికారులు చెప్పిరి.

మదరాసు ప్రాంత ప్రత్రికా ముద్రణయంత్రమును న్యాయుడియూ దుపయోగింపబడిన వనియు, అందుచే ముద్రపటి పుత్రికాశాసనము ప్రకారము ధరావస్తు నడుగుటకు పూర్వము ధరావస్తు గోరవలసివచ్చిన కారణములను తెలియజేయవలసి యున్నదనియు, ఇటుల పాట్నా హైకోర్టువారి ఒక కేసులో చెప్పినదియు బీసెంటు చెప్పెను.

న్యాయ శేష॥—ధరావస్తు నడుగు మాత్రమున దరావస్తును స్వాధీనము చేసికొనుటకు దొరతనమువారికి న్యాయము కాదు గాని ధరావస్తును స్వాధీనముకొను అధికారము గూడ ధరావస్తు నడుగు న్యాయమునై నాధారపడవలయునని నీ యుద్దేశ మెనట్లున్నది.

బీసెంటు॥—అవును.

పిమ్మట కోర్టువారు ఫలాహారమునకులేచిరి.

ఫలాహారానంతరము కేసు విచారణ కారంభమయి బీసెంటుగా రిటుల చెప్పిరి. తానే ధరావ స్తన్యాయముగా స్వాధీనము చేసికొనబడిన దని కేసు తెచ్చెనో ఆ స్వాధీనము చేసికొనుట దొరతనము వారి చే జరుపబడెను. గాని పద్ధతి ననుసరించి చేయబడ లేదనియు, రాజుగారి ప్రజలలో నొకని యధికారములగూర్చి స్థానిక దొరతనమువారు చేయు కొన్ని నిబంధనలను పార్లమెంటు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగా నుండుననియు, ఎలిజబెతు రాశి గారిక్రిందను, క్లాన్సు రాజుగారిక్రిందను, 4 వ విలియముగారి క్రిందను ఏర్పరుపబడిన కొన్ని నిబంధనల ప్రకారము గవర్నరు జనరలుగారు చేయు నిబంధనలు పార్లమెంటు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగా నుండగూడ దనియు, సామ్రాజ్య శాసనములకు సరిపడనివిగా నుండగూడ దనియు తీర్మానించి దని శాసింపబడినది. 1861 సం॥పు ఇండియను కౌన్సిలు ఆక్టులో నీమాటలు మరల నుదహరింపబడిన వనియు, అవి మేల 1915వ సం॥పు ఇండియాకన్సొలీడేషను ఆక్టులోగూడ నుదహరింపబడిన వని యుచెప్పిరి.

మెగ్నకాన్సొ చట్టము ననుసరించి బ్రిటిషుప్రజలూ నెవ్వరును రెగ్యులరగానిలేనిది శిక్షింపబడగూడదనియు, అరెస్టుచేయబడకూడ వనియు, జైమునుం దంపిజేయబడకూడ వనియు ఎక్కడుమొదముల జరిమానానేయబడకూడదనియు నున్నదనియు, తాను పుట్టుకన్జ బ్రిటిషువ్యక్తియే యగుటనైన ఆచట్టపు యధికారములన్నియు లేనకు చెందవలసి యున్నవనియు చెప్పెను.

కేసు విచారణలో మున్నది.

జర్మనులకు గ్రీసువారువాగ్ధిసితక

లండను, సెప్టెంబరు 27:—కాలాత్రిత మొనయుటకును మిలరీయంబలివారి తొందర తగ్గించుటకును గ్రీసువారియుక్తి పన్నిరి బ్రిటిషు అధికారులు తలచుచున్నారని వార్త వచ్చినది.

సేనలో చేరినవారి మినహాయింపులు

లండను, సెప్టెంబరు 26:— 30 ఏండ్ల లోపువారు విశేష కారణములు గలిగిన మినహాయించరు. ఇట్లు చేసినవారు మునుపటిమిలిటెరీవాచ్చింపవలసిన అవసరము లేకుండనే జూనుసెలలోపుగా కావలసినవారు చేకూరెనరు.

గ్రీసు జాతీయ సేన.

ఎథెన్సు, సెప్టెంబరు 27.— మిలిట్రెనుగారు జాతీయ సేనలో చేరిరి. వెనిజలగుగారు సుడామొర్ని దిగగానే ప్రజల కరతాశధ్యుల నొసరించిరి. గ్రీసుదేశపు ప్రబల శత్రువులగా వారిపై నీ జాతీయ సేనను నడుపవలసినదని నాజుగారిని హెచ్చరించుచు వెనిజలగుగారు గంభీరవ్యవస్థ మొనరించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

జాబులు

సామాన్యభాషా సమస్య

సామాన్య శాసన సభ

స్థానిక, స్వాధీన స్థానిక వార్తలు

ప్రభావవ్యాసము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విద్యావద్ధి

యద్ధి

విరోధా మహాసంగ్రామము

విదేశీయత్రావార్తలు

ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు

దేశీయత్రావార్తలు

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

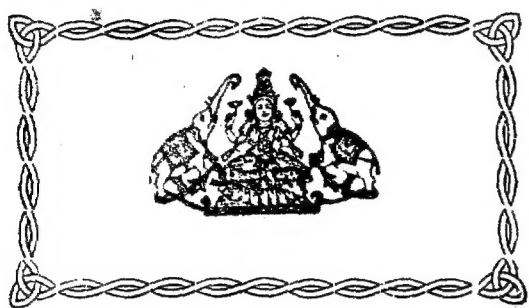
గంజాం నుండము

9-10-11-12

18

14

15

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 28-వ తేది

గురువారము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

విద్యావద్ధి

విన్నటి దినము ఇండియా శాసన నిర్మాణ సభలో గా. వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి మొకాసాక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా గా. సర్ శంకరన్నాయరుగారు ఒక ఇండియా ప్రభుత్వపు తాకిమను ప్రకటించిరి. అందులో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విద్యావిధానము నెడల ఏ విధమగు జోక్యము కలుగజేసికొన నొచినదియు విస్తృత మొనర్చబడి యున్నది. ఈ తాకిమకు సంబంధించిన విషయములు 1910వ సంవత్సరములగా యే ప్రభుత్వమువారి విమర్శయందుండి యున్నది. శంకరన్నాయరుగారి ప్రశ్నను వాటికి ముందుండిన సర్ హార్వోర్థ బట్లరుగారు దీనికాలమున సీతాకిమను విమర్శ విషయములు విశేషభాగము నిర్ణయమును నెఱుచదగి యున్నది. ఈ తాకిమ పుట్టుటకు కారణము డిసెంబరు 1910వ సంవత్సరము వారు విద్యావిషయమున నిచ్చిన సలహాలనియునేటి ప్రకటనచే విశదమగుచున్నది. ఈ యన్ని సందర్భములచుట్టే ఈ ప్రకటనకు సర్ శంకరన్నాయరు గారెంతో యత్తరవాదులు కారణముల యూహించ దగియున్నది. మాకుంజూడ సీతాకిమ మొత్తము మీద నుదాహరణమునకే మొగ్గుచున్నదని తోచుచున్నను పర్యవసానమున దీని ఫలంబేమి యగునా యనునది అనుమానింప దగినదిగా చూపట్టుచున్నది. ఈ తాకిమచే విస్తారముగా విద్యా సమస్య స్థానికాధికారులకు వదలివేయుట తటస్థించియున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఆయా పరగణాలలో ఆచరణమునున్న విధానమునుగూర్చించిచారణలు చేయించినారు. అన్ని యెడలను అన్ని విధేదపద్ధతులే కానవచ్చుచున్నవట గాని ఏకపద్ధతి

కానరాదట! అందువలన హైందవభూమి కంటటికి ని సమన్వయముగ లాగున సూక్ష్మశక్తులతో గూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇదమితమని పద్ధతిని నిర్ణయింపజాలరట విద్యావిషయమున గూడ విభేదముల యాలోచన ఇంత ప్రాముఖ్యము నందుట మర దేశపు చిత్రపరిస్థితికి నిదర్శనముగా నున్నదనుటకు సందియములేదు. అయినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థూలముగా సూత్రనిర్ణయ మొనర్చుట కాలోచింపకపోలేదు. విద్య రెండు విభాగములగుట మాచనునరు లెరుగుదురు— ప్రాథమికవిద్య, ఉత్తమవిద్య. డిసెంబరు 1910వ సంవత్సరము వారి ప్రాథమికవిద్యకు స్థానికాధికార సంస్థల స్వాధీనముచేయుటకును ఉత్తమవిద్యను సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వాధికారమున నుంచుకొనుటకును తీర్మానించినారు. ప్రాథమికవిద్య విషయమున ఈ తాకిమన కానవచ్చునట్టి హక్కుము లోక కొన్ని చక్కగా గమనింపదగియున్నది. స్థానిక సంస్థలకు ప్రాథమిక విద్యాధికారమును పెట్టినయెడల విద్యాపటిమ తగ్గిపోవునని కొందరు చేసిన విమర్శను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగా త్రోసివేసినారు. ప్రాథమికవిద్య స్థానికాధికారములకు పనికి వచ్చునదిగా నుండవలయునట. స్థానికాధివృత్తి తోడగునదిగా నుండవలయునట. కుష్మీపంటల సంగతులు నేర్పరలిన ప్రదేశములో చక్కని పరిచేలవ్వన యెన్నియుగములు చేసిననెమి ఫలము. ప్రభుత్వాధికారులు మిక్కిలి సమర్థులే. లోక సమన్వయ ఆకలింపునకు దెచ్చుకొని నవారలే. ప్రపంచ పరిజ్ఞానమును పూర్ణముగా ఇయ్యగలవారలే. కాని వారికి స్థానికాధికారమున సరములు తెలియుటయెట్లు. ప్రాథమిక విద్యానికి అభ్యాస కాలంబగు మూడుసాలు కేంద్రలో ఆతని పరిసరములలో ఆతడు పరిణామమునందుటకు తగిన యభివృద్ధి ప్రపంచమునే ఏర్పరచి అందుకుతగిన విద్యచునియమించుకొని వీటికి అలవడుటయెట్లు. అందుచేత ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఈ యెల్లచిక్కులనుండి తప్పించుటకై ప్రాథమిక విద్యకు స్థానిక సంస్థల స్వాధీనముచేయుటకు నిర్ణయించుకొని నారు. విద్యాలయములకు కట్టడములను నిర్ణయించుట, విద్యార్థుల హాజరుకాలమును నిశ్చయించుట, సెలవుదినము లిట్టివియనియమించుట, బహుమానాదుల కేర్పాటులొనర్చుట, జీతము భితాయని నిరూపించుట, గ్రాంటులను పంచివెట్టుట ఈ ఎల్ల పనులును స్థానిక సంస్థలు అనగా జిల్లాబోర్డులు, తాలూకా బోర్డులు, పంచాయతులు నిర్వహింప వచ్చునని యభిప్రాయ పడినారు. ఇది చక్కని యభిప్రాయము. దీని మూలకముగా విద్యా వ్యాపనము ఇప్పుటికంటె మిక్కిలి శీఘ్రతరముగా నగునని మాత్రము చెప్పగలము. ఈ యీహాపముల ఇల్లే కావలెనను విద్యాధికారుల పట్టుదలచేతను పదిగంటలు మొదలు అయిదుగంటల వరకే విద్య చెప్పవలెనను విచిత్ర సూత్రముచేతను జీత మింత వసూలు చేసిననే కాని విద్యాలయ మెత్తివేయవలయునను నొత్తిడిచేతను ఇదివర కెన్ని విద్యాలయములు జనింపకయే యుంతరించినవో మేము లెక్కవేయజాలము. స్థానిక సంస్థలకు ఈమాత్రము స్వాతంత్ర్యములే కాక మరికొన్ని స్వాతంత్ర్యము

లనుగూడ నియ్యవలసినదని ఇండియా ప్రభుత్వము వారుసూచించియున్నారు పరస్పరగ్రంథాధికముల విషయమున విద్యాశాఖవారు సేక విధములయిన గ్రంథవర్గముల నేర్పరచవలసియున్నందు. అందులో నుండి స్థానిక సంస్థలవారు తమ స్థానికాధికారములను బట్టి గ్రంథవర్గము అనుకూలమని ఎంతుకో ఆ గ్రంథవర్గమును అంగీకరింపవచ్చును. గ్రంథము లకేకాక ఈవర్గకరణము విషయములకు గూడ నన్వయించుచున్నదనియు ప్రస్తుతము విషయము లోక కొన్నిటిలోను డి విచ్చిముగా స్వల్పసంఖ్య నేరుకొనుటకు వీలున్నను అది చాలదనియుదాని నింకను మెంపలసినదనియు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు వ్రాయుచున్నారు. స్థానిక సంస్థలకు విద్యా లయోద్యోగు మీదను తగిన యధికార మియ్యవలసినదనియే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యిష్టము. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు సెలవులకు సంబంధించియు, ఆర్థింగు ప్రయాణముల బట్టెములకు సంబంధించియు, పెంషన్లకును ఇతర పకారాధిక విషయములకు సంబంధించియు నిబంధన లొనర్పవచ్చును. ఈ నిబంధనలకు లోబడి నాకరులను నియమించుటకును శిక్షించుటకును తీసివేయుటకును స్థానిక సంస్థలవారికి సంపూర్ణాధికార ముండవలయును. ఈరీతిగా స్థానిక సంస్థలకు సంపూర్ణాధికార మిచ్చుచు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు కలెక్టరు గారికిని ప్రాథమిక విద్యలో కొంత సంబంధము పెట్టినారు. స్థానిక సంస్థలవారు ఏదో యొక విషయవర్గమును గ్రంథవర్గమును నియమించి నప్పుడు విద్యాసంబంధముకాని మరి యితర కారణము లున్నయప్పుడు— రాజకీయ కారణములని ప్రభుత్వము వారి మానసమున నున్నదేమో యెరుంగము— కలెక్టరుగారు అడ్డము తగులవచ్చును. మాకుంజూడ నీ యధికారము మిక్కిలి యనవసరము. నిజముగా నిది విద్య కనర్థదాయకంబనినను తప్పుకాజాలదు. విద్యాశాఖాధికారికి వర్గములను నియమించు సధికారముండనే యున్నది. ఆవర్గములలోనుండి స్థానిక సంస్థలు ఏరుకొనవలసి యుండును. అచ్చటనువారినిర్ణయములకు బలంకము నునిర్మించునెడల ఇండియా ప్రభుత్వమువారే స్వాతంత్ర్యమును స్థానిక సంస్థల కీయదలంచిరో ఆ స్వాతంత్ర్యము మిక్కిలి కాక మానదు. కలెక్టరుగారి దివానుగారిని స్థానిక సంస్థలవారికిని పడకపోవుట సంభవించునని వీరి కార్యము స్తంభితము కావలసి వచ్చును. ఇట్టి నిర్బంధము పెట్టుకుండుటే శ్రేయస్కరము. విద్యాశాఖాధికారి ఏర్పరచిన వర్గములలో చేరని గ్రంథమును స్వీకరించుచో కలెక్టరుగారి యనుమతి యవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచించినారు. ఇది యొకరీతిగా ఉదారపక్ష మనుటకు సందియము లేదు. దీని మూలకముగా విద్యాశాఖవారికి పనికిరాని గ్రంథము మంచిది యుండునని అట్టిది కలెక్టరుగారి ఇష్టముమీదక జిల్లాలోనైనను చురనీయగ్రంథము కావచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విద్యాలయ స్థాపనాధిక విషయంబులలోను కలెక్టరులకు న్యాయమైనట్టి యధికారములనే యొసంగి యున్నారు. కలెక్టరుగారికి అవసరమని తోచునెడల వారు స్థానిక సంస్థలచేత క్రొత్త స్థానములలో విద్యాల

యములను పెట్టింపవచ్చునట. స్థానిక ప్రభుత్వము వారు ఉచితమున తలంచునెడల కలెక్టరుల యుత్తరువు లేక విద్యాలయములు మూయుటకును స్థానిక సంస్థల కధికారము లేదని నిర్ణయింపవచ్చునట. ఈ రెండు సూచనలును విద్యాలయముల పెంపుపక్షముననే యుండును. సంతోషజనకము. ఇట్లము వచ్చిన పాఠశాలను కలెక్టరుగారు మూసివేయవచ్చునని శాసించుకాఁజుములు పోయినందులకు సంతసింపని వారుండరు. స్త్రీవిద్యా తీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యాలయమున సిద్ధము చేసిన ప్రతిభాశాలియే యీతావేదను అదే యుదారభావమున సిద్ధము చేసినా డనుట స్పష్టము. పైనుండి ఒకే ఉద్దేశిని నియమించి పిడుగునకు బియ్యమునకు ఒకే మంత్రమనిన యట్లు ప్రభుత్వాధికారుల క్రింద విద్యార్థులు తమ కేమియు సంబంధములేని సంగతులను నేర్చి వ్యర్థము కావలసినదియను యుగము మాఁపోయి నిశ్చయ విద్య విద్యార్థి వడిసరములలో కార్యసాధకానుకూలముగా నుండవలెనను యుగము ప్రారంభమగుటయే మహా శుభసూచకము. విద్యా విధానం బంతయు ప్రభుత్వాధికారుల చేతులలో నుండవలసినదే కాని అనధికారులు ఇందలో కొంత భాగమునకైనను నిర్వాహకు లైనయెడల ఏమి యర్థము వైబడనో యని యనుమానించు సంత యము వాసిపోయి స్థానిక నాయకులు గాని ప్రాథమిక విద్యా నిర్వాహమునకు వలంతులు కాజాలరనియు వారి మూలకమున నగు విద్యాభివృద్ధియే నిశ్చయ విద్యాభివృద్ధి యనియు నంగీకరించు నొ దాగ్యము చూపట్టుటయు మహా నూతనోత్సాహజనక కారణము. మధ్యమోత్తమ విద్యల కింకను నింత మేలుకాలము రాలేదు. ఆ విషయము ముందు విమర్శింపగలము.

యుద్ధిస్థితి.

యుద్ధిస్థితి మిత్రమండలి పక్షమున విజృంభణ కారకమై పొడగట్టుచున్నది. తట్టతుడకు శక్తిమరంగమున కొంబుల్లు ధీవ్వలులు రెండును హాహా జాలరను రిజ్జాటుతో కూడ మిత్రసంఘముల నైవ్యముల స్వాధీనమైనవి. దక్షిణమున ఆంగ్ల ప్రెంచి నైవ్యములు కొంబుల్లునరకును శ్రోసికొని వచ్చుటయు అచ్చటినుండి కొంతదూరము తూర్పునకు సాగినను ఆకట్టణము పట్టువడక మహాసాహసమున ఎదిరినిలుచుటయు మాచదు వరు లెరుగుదురు. కొంబుల్లునుండి ఉత్తరమునకు నేరుగా ఆక్రేందనరకు గీతగించిన యెడల ఉత్తర ప్రాంతములలో ఆగితకు పడమట యెంతో దూరముననే మిత్రమండలి బలములు నిలిచిపోయి యుండుట ఇదివరలో నున్న పరిస్థితి ఈ పరిస్థితికి కారణమును సువ్యక్తమే. ఆప్రాంతములలో ధీవ్వలు మహా జగరంబునలే మిత్రమండలికి అడ్డుపడినది. ధీవ్వలునకు దక్షిణమునను ఉత్తరమునను మిత్రమండలి తూర్పునకు సాగుట సాధ్యమైనదే కాని ధీవ్వలు పడక పోవుటచేత చక్కగా సమరేఖగా తూర్పునకు సాగుటకు వీలులేక పోయినది. ఇప్పటికి చిక్కులెల్లయులేప్పివి. ఉత్తరమున ధీవ్వలు మిత్రమండలి స్వాధీన మగుటయనిన మిత్రమండలికి బాపామి పెరోను రోడ్డునకు ఆప్రాంతమున మార్గమేర్పడుట యని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. నేటివార్తలలో గ్వీడ్కోల్ట్ అను స్థాన మొక్కటి మిత్రమండలిచే జక్కినట్లు వర్ణింపబడుచున్నది. ఈగ్వీడ్కోల్ట్ ధీవ్వలు నకుచక్కగా తూర్పుననెంతోదూరమున నున్నది. కొంబుల్లునకు కొంచె మించుమించుగా సమరేఖగా నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి సమరేఖ

యందుండు స్థానము ధీవ్వలు స్వాధీనమైనవెంటనే స్వాధీనమైనది యనినప్పుడు ఈ ప్రాంతములలో మిత్రమండలి ఎంత విజయమునుచు నచ్చియుండినది సులభముగా బోధపడగలదు. అంతేకాదు. నేటివార్తలలో ధీవ్వలు, గ్వీడ్కోల్ట్, కొంబుల్లులుమాత్రమే కావు. నమూదయి యుండునవి. లిట్రాంసులాయి లెస్బాపులుకూడ నమూదయి యున్నవి. ఇవి గ్వీడ్కోల్ట్ నకు దక్షిణమున రమారమిగ గ్వీడ్కోల్ట్ కొంబుల్లు సమరేఖమీదనే యున్నవి. అనగా ధీవ్వలు పడుటతో మిత్రమండలి బలములు కొంచె మించుమించుగా కొంబుల్లునుండి చక్కగా ఆక్రేందనరకు సమరేఖాకృతి దాల్చిన వనుట. ఈ సమరేఖకును బాపామి పెరోను రోడ్డునకును నిక నెంతోదూరము లేదు. దక్షిణమున మిత్రమండలి నైవ్యములు ఇదివరకే బుకవస్సీసు రానోర్ట్ల స్వాధీనము చేసికొనుట వలన బాపామి పెరోనిరోడ్డు నొక్కచోట దాటను కూడ దాటినది. కొంబుల్లు పడుటచేతను మార్వల్ ఇదివరకే మిత్రమండలిచేత నుండుటచేతను బాపామి పెరోను రోడ్డు కొంత అదీరకాలముననే మిత్రమండలి స్వాధీనము కానున్నది. మొత్తము మీద బాపామి పెరోని రోడ్డు ఇంక నెన్నోనాళ్లు గడువక ముందు మిత్రమండలి చేతులలో నుండుననుట సిద్ధము. ఉత్తరమున బాపామి కొరకును దక్షిణమున పెరోను కొరకును సుకుల యుద్ధము కావచ్చును. ఆయుధమెట్లున్నను మిత్రమండలివారు శత్రు నైవ్యప్రస్థానమున గొప్పగండికొట్టిన వారగుదు రనుటకుమాత్రము సందియములేదు. ఈగండి ఏప్పడిన పిదప శత్రువు ఒకకొంత యుద్ధప్రస్తారమును మానుకొనక తప్పదు. మానుకొని యెడల గండిలోనుండి దూరివచ్చు మహా ప్రవాహములో బడి సత్వము కోల్పోయి కొట్టుకొని పోకతీరదు. ఏమి సుభవింతునో చూడవలసి యున్నాము. శక్తిమరంగమున పని యిట్లు సాగుచుండ బాల్కను రంగమునుండి చిత్రవార్తలు బయల్పెడలుచున్నవి. అచ్చట మిత్రమండలి శత్రువునకు నొత్తిడి కల్పించుచున్నను ఇప్పటికింకను నెక్కువ సాహసముతో పని ప్రారంభించలేదు. గ్రీసు సంగతి పూర్తిగా నిర్ణయమగుటకై వేచియున్నారాయను నట్లున్నది. ఈప్పుగ గ్రీసును పరివర్తన మందుచున్నది. ఇప్పటికి గ్రీసురాష్ట్రము లేన్నట్లే వర్ణింపవచ్చును. గ్రీసునకు సంబంధించిన ద్వీపములు రిమారమి అన్నియు తిరుగుబాటున ద్వింపి. గ్రీకు మేసిడోనియాలో నొక్కడ బల్కులు చొచ్చి యున్నారు. ఒక్కడ యుద్ధము సాగుచున్నది. సలోనికా ప్రాంతములు మిత్రమండలి స్వాధీనమున నున్నవి. ఇప్పటికి చేరియుండు వార్తలచబట్టి చూడగా గ్రీసులో అభివృద్ధి, దక్షిణ ద్వీపకల్పమును దక్క మిగిలెల్లయు గ్రీసుచేతులనుండి జారిపోయినది. బల్కులను తరుముటకు విచ్చి నైవ్యములు వేలకొలది రాజుగారి కంటి ఎదుటనే సిద్ధ మగుచున్నవి. ఆభివృద్ధి నే రాజుగారికి వ్యతిరేక మగు నెంతటి ప్రకటన ప్రకటించినను వారేమియు చేయలేని స్థితి ముందున్నారు. నేవార్తలలో నొకవార్త ననుసరించి వెనిజిలాస్కుటీటునకు ప్రయాణమై యున్నాడు. ఎన్ని పర్యాయములు ముత్రిమాడలిని చేదించి ఎన్ని పర్యాయములు పుర్రెర్నించునవసరము గ్రీసునకు పొడపూపినను రాజుగారు మాత్రము దేశభక్తి పరాయణుడగు వెనిజిలనును ముత్రిత్వమునకు బిలిచినవారు గారు. కావున సమయము చక్కనిది సమకూరినందున వెనిజిలను గ్రీసు ద్వీపమున జేరుకొని గ్రీసు తిరుగు బాటును పూర్తిమొనర్చునను నభిప్రాయ

ము ప్రబలియున్నది. జాతీయనాయకుగు జాతీనేకీధ వింప జేసిమిత్రమండలి పక్షమునకు మొగ్గింపగలిగినేని పశ్చిమరంగమున జర్మనులకు గలిగిన ఫలమే బాల్కను రంగమున బల్కులు బహు శీఘ్రకాలమున పదిరెట్లు తీక్షణముగా ననుభవింపగలరు. ముశ్విరంగములలో స్థితి పోరాటము సాగుచుండ జర్మనీ యధినివేశములతో తుది యధినివేశంబగు తూర్పు ఆఫ్రికా దినదినంబును నెక్కువ ఎక్కువగా బ్రిటిషుబలముల చేతికి చిక్కిపోవుచున్నది. ఒకవైపునుండి పోర్చుగీసు వారును ఆయధినివేశమును ఆక్రమించుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు పోర్చుగీసు బలములు రెండువైపులనుండి యాక్రమించుచు వచ్చి ఒక్కడసంధించినపని నేటివార తెలుపుచున్నది. అనగా నిక తూర్పుఆఫ్రికాలోని జర్మనులు వంటింటి కుండెల్లగతి నుండగల రనుట విదితము. జర్మనీచాటిప్పుడు కెయిజరున కయినను దుస్సహముగా నుండకమానునా!

అటవీ విద్య

మరల గౌ|| బయ్యా వృషింహేశ్వర శర్మగారు నిన్నటి యిండియాకానసనిర్మాణ సభాసమావేశమున నొక ముఖ్యవిషయమును విమర్శలోనికి దెచ్చినారు. అటవీ విద్య విషయములో చక్కని ప్రశ్నలు వేసినారు. మన దేశమున అటవీ విద్యాలయములు ప్రారంభమై రమారమి కలువది సంవత్సరములు కావచ్చినది, అయినను మనవారు ఇంకను ఏ జర్మనీకో ఏ ఫ్రాన్సుకో పోయి నేర్చుకొని వచ్చిరంగాని అటవీ విద్యా ప్రణాళిలు కాక యున్నాయి. ఇది యెంతయు కోరదీయము. ప్రస్తుతమున జర్మనీ శత్రు వైబోయినది. ఫ్రాన్సులో అటవీ విద్య జర్మనీఅటవీ విద్యమీద ఆధారపడినదే కాని నేరుకాదు. మనకు అటవీవిద్యకు అవకాశములు లేకపోలేదు. హైందవ భూమిలో నున్న యడవులు ఇచ్చట గల. యందరు అటవీ పరిపాలకులు అటవీ పండితులు మరి యెచ్చటను నున్నాని చెప్పటకు రాదు. ఇట్లుండియు నలువదియేండ్ల యనుభవముండియు మన మింకను అటవీవిద్యకై యిరవలవై నాధారపడకుట హాస్యాస్పదము. అందుకలననే శర్మగారు ఈక్రింది ప్రశ్న లడిగిరి.

హైందవభూమిలోని వ్యవసాయ విద్యాలయములు అటవీవిద్యాలయములు ప్రతిభావీరులలోని వ్యవసాయవిద్యా లయములకును అటవీ విద్యాలయములకును యూరోపులోని అటవీ విద్యాలయములకును వ్యవసాయ విద్యాలయములకును తీసిపోవుననుమాట నిజమేనా?

హైందవభూమిలోని యాననలను ఈ కాభిలూ విద్య నేర్చుటకు పుణ్యక్షేత్రములకు బంపుట అనవచ్చును. వాస్తవప్రశ్నలకు అవునను ప్రత్యుత్తర మిచ్చునెడల ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చటి విద్యాలయములను సాంప్రద్య విద్యాలయములతో సమాన మొనర్చుటకు వశ్యమయినను చేరి యాననలను బయటికింపు నాచారము లేరనిచేయుదురా?

ఈప్రశ్నల కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము, ఆసోసి ఏట్రెక్సు నెస్సువారి నిర్ణయచేత కాబోయిన, మా కింకను అందలేదు. ప్రభుత్వమువారు శర్మగారి ప్రశ్నలకు సదుత్తరం బిచ్చుట లేన ప్రతిష్ఠను హైందవభూమి ప్రతిష్ఠను నిలవజేట్టుట కన నమని మాయాధిప్రాయము.

ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు మిషనరీల నశముననుండుట.

(ఒక విశేషమును పంపిన రెంటివార్త)

తెక్కలి, సెప్టెంబరు 28.—నాగవరపు చిత్తెయ్యగారి పెద్ద కుమారుడు నాగవరపు జగన్నాథగారు అను నవీనికి ౨2 ఏండ్ల వయసు గలదు. భూములకు నురుగులుంబ విషయములకును సంబంధించిన చిక్కులవలన అతనికి ౩౩ శ్శిరుతములేదు. అతడిపుడు తెక్కలిలోని మిషనరీల యింట్లో నున్నాడు. బంధువులును స్నేహితులును అతనిని పోయి చూడవలెనని వారురానిచ్చుట లేదు. అతనికెల్లిన ఆరేనిభాగ్యను అతని మైనకు సోదరునిగూడ వారు రానిచ్చుటలేదు. అతని స్వేచ్ఛను గాక మతి విరచుటవలన వాతనిని క్రైస్తవమతములో చేర్చుటకు తలంచుచున్నారని భయము కలుగుచున్నది. కుటుంబము నకు దానివలన చాల హానిలుగను. అతని స్వాధీనమందున్న చరాస్తి పోవునను సందేహము కలదు. వాన నవీనిని తేజాణమే మిషనరీల స్వాధీనమునకుండి తప్పించుటకును వారాతనిని క్రైస్తవమతమున కలుపుకొనకుండ చేయుటకును తల్లి దొర తనమువారిని ప్రాధ్నించుచున్నది.

బందోబాదు మహా సంగ్రామము

సోమురంగము - ధీవ వెలును కాంబెలును వశమగుట

పశ్చిమమున జర్మను లోడిపోవుట - డోబ్రుజ్డా యొద్ద పోరు - బుఖారెస్టుపై బాంబులు వేయుట

000000000000000000000000

జనరలు మెకెన్సేను సరాజముము - మిత్రమండలివారి పన్నాగములు

(గ్రీసులో జాతీయభారము - వెనిజలను గారి నాయకత్వము నంగీకరించుట)

(గ్రీసువారు జర్మనులకు వ్రాసిన లేఖ - అదియొక యుక్తియని మిత్రమండలి తలంచుట)

[రైటరు పి జి సిస్.]

ఇంగ్లండు

బ్రిటిష్ సైన్యము ముంచబడుట

లండను, సెప్టెంబరు 26 - 'డెస్టెక్' అను బ్రిటిష్ స్టీమరు ముంచబడినది.

లండను, సెప్టెంబరు 27 - ఇంగ్లండు అను నాక్వే స్టీమరు ముంచబడినది.

యోధులకు బహుమానములు

లండను, సెప్టెంబరు 26 - 12 విక్టోరియా క్రాసు పతకములును, 36 డి.ఎస్. ఓ పతకములును, అనేకములగు మిలిటరీ క్రాసు పతకములును, పరాక్రమ పతకములును అర్జునులగు యోధులకు బహుమానము లొసంగబడినవి. లండను గొట్టెపుత్రిక ప్రకటించినది. చాన్లెస్ నిలియం ఎడిగన్ గారు మహాగ్ని వ్యవసాయ నిర్భయముగా పోల్చి గాయములు తగిలినవారిని సంగ్రహించినందున వారికిని క్రెజెన్ ఎరిక్ నార్మన్ బెల్ (ఇన్నిస్క్రిల్లింగు పటాలము) గారికిని విక్టోరియా క్రాసు పతకము లొసంగబడినవి. ఎరిక్ నార్మన్ బెల్ గారు భూ ముందుపంక్తిపై మరణించుటకు గాల్పుచు నున్నప్పుడు నిలిచి పట్టుచున్న యొక శత్రు యుద్ధచరిత్ర దశాధిపతిని గాల్చినది, భూనవాన బాంబులు వేయ విలులేని సమయమునందు తానొంటిమై మాడుసారులు ముందుకుపోయి శత్రువులపై బాంబులు ప్రయోగించిరి. బాంబులులేని సమయమున బెల్ గారు విశేషగ్ని వ్యవసాయ ఒక గోడపై నిలుచుండి చివరకు పాకిరి జయప్రదముగా గాల్చిరి. అతడు సహాధిపతులములను సిద్ధముచేయుచుండగా ఒక గుండు బెబ్బవలన మరణించెను. అతడు తన విధ్యుక్త కర్మమును చుట్టుతుండవలయు పట్టుదలతో చేయుచున్నాడు.

ఆల్బర్ట్ బాల్ అను వైమానికునికి డి. ఎస్. ఓ పతకము లొసంగిరి. ఓ సేక పర్యాయములు శత్రువుల నెదిరించి మొత్తము గొన 9 శత్రువిమానములను నేలగుల్చిరి. ఓరి కిడినట్లే మిలిటరీ క్రాసు పతక మొసంగబడినది. క్రెజెన్ ప్రెడెర్ నెలాస్సు గారికిని డి. ఎస్. ఓ. పతక మొసంగిరి.

మొనపూటేమియూ కమిటీ

లండను, సెప్టెంబరు 27 - సేడు ఈ కమిటీ వారు మరల సమావేశమైరి.

ప్రతిగింజల ఎగుమతి

యెస్కో, సెప్టెంబరు 27 - ఈజిప్టునుండి మిత్రమండలివారికి తప్ప మరె ఎవ్వరికిని ప్రతిగింజలను ఎగుమతి చేయరాదని ఉత్తరవు చేయబడినది. దక్షిణదేశమున నైలునది వనదలవలన నష్టము కలుగుతుండ చేయుటకు సర్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

అల్లిక పనివాండ్లు.

లండను, సెప్టెంబరు 27 - సెనెటోరియముకు పంపుటకు 10 లక్షల గజముల డోమ తైక్రి ప్రభుత్వ పరిమితిగా ఆల్బర్ట్ వలసి యుండుటచే ఆ కంట్రాక్టు ప్రకారము పనిచేయుటకుగాను మరి 3 నెలలవరకును అల్లిక పనివాండ్లు సేవలో చేర్చవచ్చునని నిర్ణయమువారు నిశ్చయించిరి.

ఆంగ్ల దేశముపై శత్రువిమానముల దాడి

నష్ట పరిమితి.
లండను, సెప్టెంబరు 28 - ఇటీవలగారి రెండు దాడులను సంగ్రహించిన నష్ట మిక్రిందికి సముదాయపబడినది - 28 24 వ తేదిలలో యుద్ధములు 38 గాయములు తగిలినవారు

125 గురునిన్న రాత్రి దాడియందు మరణములు 36 గాయములు తగిలినవారు 27 గురు రెండవ పర్యాయము దాడియందు మరణములు 25 గురు. సేనాసంబంధముగ నష్ట మేమియు గలుగలేదు. నిన్నటి రాత్రి జరిగిన విమానముల దాడియందు 7 శత్రువిమానములు ఆగ్నేయ ఈశాన్య తీరములను, ఉత్తరమునందు మధ్య జిల్లాలను ముట్టడించినవి. అవి పారిక్రామిక ముఖ్య ప్రదేశములను ముట్టడింపగలగినవి గాని వానిని మేము తాళి రోలితిమి. చిన్న చిన్న గుడి నెలు కొన్నియు, కొన్ని యిండ్లును మాత్రము గూలినవి. ఈవిమానము లేనియు లండనుమీదికి రాయల్స్ పలేదు. మొదటి దాడియందు నేలగుల్బడిన రెండు విమానములు "ఎల్ 22, ఎల్ 23" అనునవి. ఇవి రెండును క్రొత్త ఫక్కిని నిర్మింపబడిన నావికా విమానములు. మొదటి విమానముపై తీవ్రమగు అగ్నివర్షము గురిపించిన వెనుక మన విమానముచే నేలగుల్బబడినది. లండనురక్షక వాయుపటాలములు రెండవ విమానమును ముట్టడించి ఎస్సెస్ లో దిగునట్లు చేసెను.

పట్టుబడిన జెప్సెను.

లండను, సెప్టెంబరు 26 - ఎస్సెస్ మీదికి వచ్చిన జెప్సెనుకు రెక్కలు విరుగుటచే మరల వెనుకకుపోయిన ఉత్తర సముద్రములో పడవలసి వచ్చునని వైమానికుడు ఇంగ్లాండు లోనే జాగ్రత్తగా విమానమును దింపెను.

"న్యూస్ వాన డెనుడగు పత్రిక"

ఈ దాడితో జర్మనులకు బాగుగా నాటినది. వారు మరల నిందులకు సాహసించరు. ఇంగ్లీషువారి కీ విమానముల దాడుల భయ ముండదని న్యూస్ వాన డెనుడగు అను హాండు పత్రిక వ్రాసినది.

"డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక"

విమానముల దాడి పూర్తిగా మానుట మంచిది నూచించుటకు డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక సందేహించుచున్నది. ఈవిమానములను కట్టుటకు నడుపుటకు కావలసిన మానవశక్తిని కరువుగానున్న రబ్బరుమున్నగు పదార్థములను భరియొక విధముగా సుపయోగించిన శత్రువుల కింతకంటె నధికమగు నష్టమును కలిగింపవచ్చును. ప్రబల శత్రువులగు బ్రిటిష్ వారికి జర్మనుల ప్రభావము బాగుగా తెలియునట్లు గట్టిదెబ్బలు విమానముల వలన తగులుట లేదని జర్మను ప్రజ లాగ్రహవరకు లగుటవలన ఈ దాడిచే ఇంగ్లాండు దేశము సర్వ వాశనమునని యుద్ధోగ్యులు జర్మనులో చెప్పిరి. రాజకీయమో యితరమో అగు కారణమున జెప్సెనులు కలుగ చేయవలసినంత నష్టమును కలిగించుట లేదని జర్మనీలో చాలమంది తలచుచున్నారు గాని విమానములు చేయవలసినపని సంతయును పూర్తిగా చేయుచున్నవని వారు సంతృప్తి కలిగినదని ఇటీవల కాంటుజెప్సెను గారు హెరువాను బెతుమను హారెగు గారికి వ్రాసిరి.

మరణము,

లండను, సెప్టెంబరు 27 - ఎస్సెస్ ప్రభువు మృతి నొందెను.

ప్రాన్సు

కాంబిల్సునందు శత్రునష్టము.

లండను, సెప్టెంబరు 28 - ఈ సభ్యుని మిట్ట ప్రకటించబడినది - ఇన్నటివరకు యుద్ధ సంతయు మనకు జయప్రదముగా గనసాగినది ప్రభుత్వమున ఫిరంగిదళపు యుద్ధమున తరువాత పనాతిదళపు సభ్యులను ఆశ్రయములు నద్విత్తియములు వై యుండెను సంతకము 1500 నందికికైన

ఫైటిలు పట్టుపడి ఇంకను ఫైటిలు వచ్చుచున్నార యుద్ధో షకణముల లెలువయును విశేషముగా మావశమైనది నిన్నటి రాత్రియును ఈ ఉదయమున మేము మిలికొంతదూరము ముందుకు పోయి లాబోపుస్ - డికోయలకు నడుమగుల ముఖ్య మాధ్య ప్రదేశమును జయించి అచ్చటనున్న పటాలములను శ్రేష్ఠ చేసితిమి. పశ్చిమమునుండి మేము కాంబిల్సు గ్రామములో బ్రవేశించి విశేషమగు ఒత్తిడిని భరించుచున్నాము శత్రువుల నష్ట మపరిమితముగా నున్నది

తీవ్రమగుపోరు.

లండను, సెప్టెంబరు 28 - జనరలు హేగు గారు సేడు మధ్యాహ్న మిటుల ప్రకటించిరి. సోము మొదలు ఆంకిరు వరకును నిన్నను తీవ్రమగు పోరు జరిగినది అన్ని చోట్లను మా వైనికులు ప్రశంసనీయముగ శత్రువులను తలపడి విజయము లొరి. 48 గంటలలో 3,4 వేల మందిని మేము పట్టుకొంటిమి. 48 వరకు మే మాక్రమించిన స్థానములను బలపరచు కొంటిమి మావేగు సేనలు శత్రువుల వెనువెంటనే చాల ముందుకు పోయెను. రాత్రివేళ మేము యూకోరు లబ్బాయిలవరకుముందు కేగితిమి. జ్యూపాంటు హోమెలు కెడుటను లూసు సమీపమునను విజయమును పడసితిమి. 25 వ తేదీని మాడు శత్రువిమానములను నాశనము చేసితిమి ఆరింటిని నేల గుల్చితిమి

ఫ్రెకోరు పరమువారి వశమగుట.

పారిసు, సెప్టెంబరు 26 - ఫ్రెకోరు గ్రామ యు పరాసువారి వశమైనది బెక్యూనుగోడ్డుకును, సోమునది కిని నడుమను మేము శత్రువుల ప్రయత్నమును వ్యర్థ మొనర్చితిమి. సోమురంగమునందు 47 విమానయుద్ధములు జరిగినవి. 5 శత్రువిమానములను నేలగుల్చి 3 విమానములకు బాగుగా దెబ్బలుతగులనట్లు కొట్టితిమి. ఇంకొక దానిని నిష్ప్రయోజన మొనర్చితిమి. ముగ్గులుమాత్రము కూర్చుండుటకు వీలుగల ఒక శత్రువిమానమును వోవరురంగమునందు నేల గుల్చితిమి. శత్రుపంక్తుల వెనుకగల శత్రుస్థానములను మనవిమానములు తీవ్రముగా ముట్టడించెను. మెజో సెబ్రాస్సు, మెజో తెనెంకో విల్లి రైలుస్టేషనులమీదను డాలింగ్ రాంబాక్ అనుచోట్ల గల అగ్ని కుండముల స్థలములందును, కర్మాగారములమీదను హెర్విల్లి అనుచోటగల శత్రువిమాన కాలమీదను బాంబులు వేసితిమి.

శత్రువుల ప్రతియుద్ధము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 26 - శత్రువుల సోమ యొద్ద సేడు మరల తలపడలేదు.

బాల్కను

బాల్కను రంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 26 - ఒక పారము దినములు జనరలు మెకెన్సేనుగారి డోబ్రుజ్డా సేన ప్రతిదినమునను కొంత ప్రదేశమును కోలుపోయినది. రష్యా రుమేనియా సేన స్థిరపడిన మరు నాడు జరిగిన యుద్ధమును గూర్చి ప్రస్తుతము బుకారెస్టులో నున్న డొనోగా రిటుల వ్రాసిరి. బల్గేరియా సేన జర్మను తురుష్క సేనలతోగలసి గుంపుగా త్రేసునుండి తలపడగా రష్యా రుమేనియా శత్రుత్వ దళము శత్రువులను సులభముగా నాశనము చేసెను. శత్రువుల బలము తీరించినదే యని తలచి రష్యా రుమేనియా సేర్వయా సేన వారిని తలపడెను. శత్రువులు వారి ఎదుటనిలవక 5 దినములు పోరు జరిగినపిమ్మట దక్షిణమునకు పోయిరి. వారు ఫిరంగులను మందుగుండును ధనమును గాయములు తగిలిన వారినిగూడ వదలిపోయిరి ఇ.ట మిత్రమండలివారి వశమైన స్థానము లన్నియును బలపరపబడినవి. ఈస్థానమునకు తక్కిన దంతయు గురియై యున్నది కాసే దీనిని మరల నాక్రమించుటకు జర్మనులు చాల ప్రయత్నించిరి. లోర వెట్టిని వశపరచుకొనిన పరాసు కెనడా వైనికులసంఖ్య అచటనున్న శత్రువైనికులసంఖ్యలో సర్వభాగముమాత్రమే

పారిసు, సెప్టెంబరు 27 - సబు, రెడ్డి నెంటు సంగర గురారు 17 వ సారి వైకిలేచి 3 జర్మను విమానములను నేల గుల్చిరి. మరి 4 విమానములు గూడ ధ్వంసముచేయ బడినవి 14 పరాసు విమానములు అవీల్లిరైలు ఆవరణముమీద 110 వైద్ బాంబులను లోనురైలు స్టేషనుమీద 22 బాంబులను మానిపోకనుయొద్ద 17 బాంబులను వదలెను.

శత్రువుల పరాజయము

లండను, సెప్టెంబరు 27 - కాగూమల్కాను పర్వత ప్రాంతమున బల్గేరియా వారు ముమ్మారు సెర్వియా వారిని కలపడి పూర్తిగా నోసిగిరి. గారిలో కాగూమల్కాను పర్వతమున

THE GREAT WAR.

Somme Operations: Thiepval, Combles' Occupied.

GERMAN DEFEAT IN THE WEST: PREPARING FOR THE WORST.

Fighting at Dobrudja: Bukharest Bombed.

Mackensen Beaten: Allies Forcing Tactics.

National Movement in Greece: Venezelos Assumes Leadership.

GREEK NOTE TO GERMANY: ALLIES CONSIDERS IT A TRICK.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT.

THIEPVAL CAPTURED.

LONDON, September 27.

It is officially announced that Thiepval has been captured and the high ridge east of it, including the Hohenzollern Redoubt.

Villages Occupied.

LONDON, September 28th.—Last night's communique from General Haig says. The British and the French on our right jointly occupied Combles as result of the capture of Fregicourt and Morval. We repulsed heavy counter-attacks in the region of Morval and Sesboeuks with severe enemy loss. In the centre we stormed the fortified village of Guedecourt driving back the Germans in disorder. On our left we capture Thiepval and the high ridge east thereof including Zullern Redoubt. This ridge was fortified very strongly with elaborate system of heavily wired trenches and was defended most desperately. The successes of the last two days may be regarded as of very considerable importance.

Violent Battle Continues.

LONDON, September 27.

General Haig this afternoon reports the battle continued violently yesterday on the whole front from the Somme to Ancre. Our troops were everywhere successful carrying out attacks most brilliantly. We have taken between three thousand and four thousand prisoners in forty-eight hours. We have consolidated our gains. Our patrols and detachments have pushed forward in many places in close touch with the enemy. We progressed during the night particularly in the direction of Baucourt Labbaye. Successful raids have been carried out opposite Beaumont Hamel and in the neighbourhood of Loos. Three hostile aeroplanes were destroyed and six driven down damaged on the 25th instant.

Enemy Attempted No Counter-Attacks.

PARIS.—This afternoon's communique says that the enemy have not attempted to counter-attack on the Somme.

ENEMY LOSING HEAVILY AT COMBLES

British Capture Important Redoubt.

LONDON, September 27.

The following is the text of this afternoon's British communique: Yesterday's operations were entirely successful. The preparation and execution of attacks by artillery and infantry and the co-operation between them was in all respects admirable. Over fifteen hundred prisoners have hitherto been taken and more are arriving. Much war material was captured. Further progress was made during the night and this morning. A strong redoubt which had held out between Les Boeufs and Guedecourt was captured and the garrison taken prisoners. We entered Combles from the west and are overcoming resistance there. The enemy's losses were very severe.

FRENCH CAPTURE FREPICOURT.

Many Enemy Aeroplanes Destroyed.

LONDON, September 27.

PARIS. A communique says we carried the whole of Fregicourt. Enemy counter-attacks between the Bethune Road and the Somme were repulsed. There were forty-seven aerial fights on the Somme. Five enemy aeroplanes were brought down and three badly damaged and forced to alight. Another fell disabled. An enemy three seater was brought down in the Woevre. Our air squadrons bombed many important points behind the enemy lines, including railway stations at Metz Sblons the Metz Thionville railway, blast furnaces at Dollingen and Rombach and aerodrome at Hervilly.

Gains Consolidated.

LONDON, September 28.

The new gain in the west have all been fully consolidated. They practically form a salient which threatens to outflank the other parts of the German line. This is the reason why the Germans made such terrible counter-attacks to retake the positions lost in the assault upon the Fiers line. The French Canadian troops who took Lourlette had only half the numbers of the defenders.

Combles Village Reached.

LONDON, September 27.

PARIS.—This afternoon's communique adds that violent enemy attacks on Thiaumont work and Fleury were re-

pulsed with serious losses. Our reconnaissances penetrated the cemetery at Combles and reached the southern outskirts of the village southeast of which we captured trench and took a German company prisoners.

Sub-Lt Nungesser alone brought down two German aeroplanes and a captive balloon, making his seventeenth machine hitherto. Four other machines were wrecked fourteen of our aeroplanes dropped 110 big calibre bombs on railway area at Appilly, twenty two on Loan railway station and seventeen at Montfaucon.

ROUMANIAN FRONT.

Fierce Fighting in Transylvania.

LONDON, September 27.

BUKHAREST.—A communique says there has been fierce fighting in the Jiu Valley in Transylvania, where Rumanians advanced. Enemy thrice attacked in Masses in Dobrudja but was repulsed. Squadron of aeroplanes bombed Bukharest on Monday afternoon. Bombs struck hospital and orphanage killing sixty and wounding many mostly women and children. Zeppelin bombed Bukharest on Monday night killing five children.

MACKENSEN BEATEN.

Allies Forcing Tactics.

LONDON, September 28.

General Mackensen's Dobrudja force has lost ground every day for a week. Mr. Donohoe now at Bucharest described the battle following on the Russo-Rumanians taking up their final position. The Bulgars with a considerable stiffening of Germans reinforced by a number of Turks hurried from Thrace and attacked in massed formation, enabling the allied artillery to do terrible execution. The attack failed to make any impression on the allied line. Seeing that the enemy had spent himself, the Allies counter attacked, the Serbs, Russians and Rumanians showing great enthusiasm. The enemy refused to face them and at the end of five days' furious fighting they retired south. They abandoned artillery, munitions, money and wounded.

Balkan Theatre.

Enemy Counter-Attacks Repulsed.

Enemy Heavily Lost.

LONDON, September 27.

French Official Message from Salonika states that three Bulgarians heavy violent counter-attacks against Serbians on Kojmaackian mountain have been repulsed with great enemy losses which were inflicted by our cross fire and machine gun fire.

Bulgarian Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, September 27.

A French official message from Salonika says we heavily repulsed violent Bulgarian counter-attacks east of Florina.

Greece.

National Movement in Greece.

VENEZELOUS ASSUMED LEADERSHIP.

ATHENS.—Mr Venezelos has arrived at Suda. Crete and will land to-morrow. It is stated that movement he and Countouriotis are leading is purely national. They have exhausted all legal means to secure integral national action. If Athens moved in right direction Venezelists would assist in every possible way.

Mityline Joins.

LONDON, September 27.

ATHENS.—Mityline has joined the national defence movement.

Reception to Venezelos.

M. Venezelos received an ovation on landing at Suda. He delivered a speech, appealing to the King to head the movement against the traditional enemies of Greece.

GREEK NOTE TO GERMANY.

British Authorities Opinion.

LONDON, September 27.

Reuter learns that British authorities regard Greek note to Germany as intended to gain time and favourably impress Entente.

Greek-C-In-C. Resigns.

LONDON, September 27

ATHENS.—General Moschopoulos Chief of General Staff has resigned.

Great Britain.

Heroes Rewarded.

Their Gallant Deeds Described.

LONDON, September 27

The "London Gazette" announces the award of twelve V. C.'s, thirty six D. S. O.'s and many Military Crosses and Distinguished Conduct Medals.

The recipients of the V. C. include Chaplain William Addison for rescuing wounded under heavy fire, also Captain Eric Norman Bell, Innishilling Fusiliers. The latter shot a machine-gunner who was holding up our front line and advanced alone on three occasions when our bombers were unable to advance and bombed the enemy. When there were no more bombs he stood on a parapet under intense fire, and used a rifle most coolly and effectively. He was finally killed while rallying and reorganising infantry parties without officers. He gave his life in supreme devotion to duty.

The "Gazette" also records the splendid achievement of Flying Officer Albert Ball, who had already won the Military Cross and is now awarded the D. S. O. with Bar. On several occasions he attacked enemy machines, bringing down nine altogether. He once dived amongst twelve enemy aeroplanes and fired a drum of bullets into the nearest which went down out of control. On several other hostile machines approaching he fired at them and drove down another and then returned with his machine greatly damaged.

The recipients of the D. S. O. include Captain Frederic Selous, the famous game hunter.

The Air Raids on England.

LASTEST DETAILS OF CASUALTIES AND DAMAGE.

How the Two Raiders Were Destroyed.

LONDON, September 27

The following are the latest details of the casualties on the two air raids officially issued. In the raid of the 25th—24th, 38 were killed and 135 injured. In last night's raid 36 were killed and 27 injured. The damage in the second raid was very slight and of no military importance. Seven airships in last night's raid attacked the south-east and north-east coasts and the northern midlands. The attacks were aimed principally at industrial centres from which the airships were successfully driven off. A number of small houses and cottages were wrecked. The airships did not attempt to approach London. It is now officially established that the two airships which were brought down in the first raid were naval Zeppelins L 32 and L 33, both of the most recent construction. The first was finally destroyed by an aeroplane after passing through effective gunfire. The second was hit by the gunfire of the London defences and forced to descend in Essex through loss of gas.

LONDON, September 25th.—The Zeppelin now on the Essex coast is reported to have been badly winged but to have descended under control in preference to facing the risks of the North Sea crossing.

The Dutch paper "Nieuw Wan Den Dag" says:—The English after this latest victory should feel pretty safe. The Germans will think twice before undertaking another raid with such a great air fleet.

The "Daily Telegraph" hesitates to regard the cessation of raids as altogether desirable. The rubber and other source materials besides the energy employed in construction and navigation might be put to more harmful uses. This raid had been foretold in the German Press as a determined effort to devastate London and was probably due to the feeling of the German public which is dissatisfied with the failure to make the principal enemy feel Germany's might. Many Germans believe that political or other considerations were preventing the fullest employment of Zeppelins. A letter from Count Zeppelin to Herr Von Bettmann Hollweg was recently published stating that he was satisfied that the airships were doing their worst.

War at Sea.

Norwegian Steamer Sunk.

LONDON, September 27

The Norwegian steamer "Burford" has been sunk.

British Steamer Sunk.

LONDON, September 27th.—The British Steamer "Presden" has been sunk.

LONDON APPEAL TRIBUNAL.

Grants Short Exemption to Firm of Decorators.

LONDON, September 27

London appeal tribunal to-day granted short exemption to the manager of the firm of decorators who had contracted to decorate. The place of an Indian Prince at a cost of twenty thousand sterling but depreciated such expenditure at the present time.

Exemptions to war Recruits.

To be Granted only in Exceptional Cases.

LONDON, September 27

It was announced by Beeston tribunal yesterday that war office would exempt men under thirty only in most exceptional cases. It is thought that by this means more recruits before June can be obtained without the usual loss.

Exemption to Net Lace Workers.

LONDON, September 27

Three months exemption is being granted to Net Lace Workers liable for Military Service, in view of need for completion before Christmas of Government contracts for 4-5 million yards of mosquito netting for Mesopotamia.

Export of Cotton Seed.

Prohibited to Enemy Countries.

LONDON, September 27

ATHENS.—The export of cotton seed except to the allies is prohibited. Every precaution is being taken to prevent the goods in lower Egypt.

The Imperial Legislative Council.

Last Meeting of the Autumn Session.

PATNA UNIVERSITY BILL INTRODUCED.

Disposition of Property, Bill's of Exchange Bills Passed.

(From Our Own Correspondent.)

(BY WIRE)

SIMLA, September 27. At the last meeting of the autumn session of the Imperial Legislative Council held this morning, the Hon'ble Sir George Barnes, in moving that the Bill to make provision in connection with the present war with respect to bills of exchange payable outside British India be passed, said that Mr. Wardlaw Milne had withdrawn the amendment of which he had given notice. Mr. Milne was assured that the Government could not accept the amendment without full consideration.

The Hon'ble Pandit Mohan Malaviya suggested that the following sentence be omitted from Clause 2 of the Bill: "Or to the impracticability owing to similar circumstances of transmitting the Bill to the place of payment with reasonable safety."

The Hon'ble Mr. Lowndes explained that the Government of India had followed the English Act.

The Bill was passed.

THE PATNA UNIVERSITY BILL.

The Hon'ble Sir Sankaran Nair, in introducing the Patna University Bill, said: I should like to explain the origin of the proposed University to which this Bill is intended to give effect. As soon as the new province of Bihar and Orissa was constituted in 1912 it was recognised that in order to make it a self-contained province, it was necessary to furnish it with two institutions in particular, viz a High Court and a University. The High Court is an accomplished fact, and it remains for us to bring into existence the desired University. A Committee, consisting of 9 Europeans and 8 Indians, was for this purpose appointed in May 1913, which began its operation in July of that year and reported to the Government in March 1914. That report was published, and, after considering the criticisms on the proposals, the Local Government submitted their scheme on the 26th May, 1915 to the Government of India. All those proposals were carefully considered by the India Government when they had the advantage of the ability and long experience of Sir Baillieu Butler, and they submitted a scheme on the 29th October last year to the Secretary of State, who has sanctioned it. The object of the Bill which I now propose to introduce is to give legislative sanction to the introduction of that scheme. The main feature of the scheme is that there should be a central residential and teaching University at Patna. This represents the form of University from which, according to the present ideas, the best educational results may be expected to follow. Some of the members of the Committee desired to have a University established which was entirely of this description, but the majority were of opinion that there were other considerations which precluded the establishment of such a University. There were several colleges in the province situated at a considerable distance from Patna at which students were being already educated for a University career, and from which it was impossible to expect a complete migration of students to a central University. It was accordingly decided that, in addition to the University to be established at Patna, there should be a series of external colleges at various centres outside Patna itself. The central University at Patna, therefore, and the external colleges are to be united so as to form a single University governed by common regulations and under the same general control. There are in Patna two Government Colleges, the Patna College and the Training College for Teachers. The Committee recommended that some more colleges should be established at Patna—King's College, a Mission College and a Sanskrit College. There was some opposition to the establishment of the Mission College. The Government of India decided to postpone the establishment of the Sanskrit College and recommended to the Secretary of State the establishment of only the King's College and the Mission College. The Secretary of State accepted our suggestions, but, in view of the financial difficulties which have arisen, it is now considered that the Patna portion of the University should be started on the basis of the two Colleges, the Patna College and the Training College for Teachers now in existence. For the same reason we are unable to give the full residential facilities recommended by the Committee. The college situated outside Patna, including the Bihar National College at Farakka, are external colleges outside the neighbourhood of Patna. There are 5 colleges in the province of Bihar and Orissa, a Government College at Cuttack, an aided Mission College at Hazaribagh, two aided Colleges at Muzaffarpur and Bikanipur, respectively, and the Diamond Jubilee College at Monghyr. With the exception of the Diamond Jubilee College all these four are included in the new University. The Committee had proposed the expenditure of very considerable sums for the improvement of most of the external colleges which will be admitted to the privileges of the University, but here also, owing to the financial stringency, it has been decided to proceed at once on the basis of the colleges as they exist at present. The Committee were of opinion that the Diamond Jubilee College under private management was a small and weak institution, and the Government agreed with the committee that we would not be justified in spending the very considerable amount that would be required to equip and maintain it efficiently. It has, therefore, been proposed to include it in the new University. No colleges will be affiliated to the University which are not situated within or in the neighbourhood of Patna or in one of the four existing college centres, i.e., Bikanipur, Cuttack, Hazaribagh and

Muzaffarpur. On this question there was a difference of opinion among the members of the committee. Some of them were strongly in favour of the multiplication of colleges and high schools at all such places where a demand for them might manifest itself. The majority, however, were of the contrary opinion, which is accepted by the Government. The main difference between these two classes of colleges, that is between the University colleges at Patna and the external colleges, consists in the degree of control to be exercised over them by the University authorities and the courses of instruction provided in them. As to control, the Vice-Chancellor will control all the officers and servants of the University and Patna College, while he is to be only the chief visiting and inspecting officer of the University, so far as external colleges are concerned. The Syndicate will control the courses of study, the examinations and all matters of education in the colleges of the University, but they are responsible only for the supervision and inspection of such matters in the external colleges. As to the courses of study, it is intended that the University is to undertake the whole of the science teaching of the University colleges at Patna, law teaching and the Honours B.A. and the Post graduate work in arts subjects. Provision is to be made for a system of intercollegiate lectures in the B.A. class, and so far as is possible in the junior classes at Patna, but the external colleges will teach in arts subjects only up to the Pass B.A. and to the intermediate science in science subjects. As exceptions to the above the Cuttack college will provide teaching for the Honours B.A. and the Pass B.Sc. and the Bihar National College will provide teaching for the Pass B.Sc. On this question also there was a difference of opinion among the members of the committee. It is, no doubt, possible to give Honours and Postgraduate instruction of some kind at various centres, as is now done elsewhere, and to so arrange the examinations that the students could pass them without any further or better training, but the majority of the members were of opinion that the higher branches of University study required the scientific co-operation of a number of the best teachers working under the best conditions, and a considerable body of students with such natural capacity and so well equipped as to be fit to receive advanced instruction. As these conditions do not exist in the various other colleges, nor are they likely to arise, it is believed, for many years to come, the Government have to come to the conclusion that the external colleges should teach the various subjects only up to the B.A. pass standards, and science subjects only up to the standard required for the intermediate examination. The first Senate and the Syndicate will be constituted by the Act itself. The text and the ensuing Statutes will consist of not less than 40 and no more than 60 persons. The Senate will include certain ex-officio fellows, 4 fellows elected by the faculties, 8 fellows elected by certain classes of fellows according to the regulations framed for that purpose. The Senate is only to be a deliberative body. Its resolutions are not binding on the Syndicate. The Senate differs in this respect from the Senate constituted under the Universities Act of 1904, which has the power of making regulations providing for the courses of study to be followed and the conditions to be complied with by candidates for the University examinations, and also for the conditions to be complied with by schools desiring recognition for the purpose of sending up pupils for the matriculation examination. The ensuing Syndicate will consist of 16 members, some of them ex-officio. The Chancellor shall nominate 4 persons, and 9 persons are to be elected by the Senate. The Syndicate will have control of all matters concerning education under the Indian Universities Act now in force. The executive Government of the University is vested in the Syndicate, while under the Bill a full-time Vice-Chancellor is to be the principal executive officer of the University. All matters relating to the administration of the University rules to regulate the admission of educational institutions to the privileges of the University and the withdrawal of such privileges, and rules about the admission of students to the University and their examinations also will be provided for by the regulation. The first regulations are to be framed by the Local Government. Such regulations may be modified and new additional regulations may be framed by the Senate with the sanction of the Government. No college will be affiliated without the consent of the Syndicate, the Senate and the Local Government. As to disaffiliation on the other hand the Local Government alone might do it after considering the opinion of the Syndicate and the Senate. The Bill which I propose to introduce if passed, given to me, is intended to give effect to these provisions.

The Hon'ble Mr. Krishna Shai, in supporting the Patna University Bill said: On behalf of the people of Bihar and Orissa I offer my sincere gratitude to Your Excellency's Government for the introduction of the Bill to establish and incorporate a University at Patna at this earliest opportunity for it is in the fitness of things that a province endowed with a Lieutenant-Governor in Council and a High Court should have a University of its own. Ever since the formation of Bihar and Orissa into a separate province the continuance of its dependence on the Calcutta University for its educational requirements has been an administrative anomaly. The anomaly will cease to exist as soon as the bill before the Council is

TELEGRAMS.

passed into law. In response to the insistent demand of the people a committee called the Patna University Committee was appointed by the Local Government some 4 years ago and we are aware that the committee has formulated a complete scheme of a residential University for the province. It was felt by us, however, that on account of the financial stringency resulting from the war, it will not be possible for the Government to provide the heavy expenditure it involved. We are content, therefore, with a small beginning at present. The establishment of a separate University for Bihar and Orissa will make the province fully self-contained and to quote the eloquent words of Sir Edward Gait, in one of his speeches on the subject in the Local Council "It will place the coping stone on the edifice founded by His Majesty the King Emperor himself". I do not propose to make any observations on the bill itself, and in welcoming the measure I hope I will not be understood to commit myself to all its provisions. I congratulate the Hon'ble Member in charge of Education on the very illuminating statement he has made in introducing the bill today. I have no doubt that public opinion all over the province will focus itself on the main features of the bill as outlined by him and he will have before him the full expression of that opinion by the time that we meet next cold weather at Delhi. My Lord, I welcome the motion before the Council.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya supporting the bill said: It was a matter of congratulation that one more University is to be brought into existence to spread its beneficent influence. There might be some who would be alarmed even at this increase, but he would remind the Council that in the United States there were 124 Universities while the United Kingdom had 58, France 15, Italy 21 and Germany 22. Turning to the bill itself he regretted to find that there were many points which Indian opinion could not endorse. There was thus a great room for liberalising in the case of the Senate which as would be seen in Sir Sankaran Nair's speech, was a merely deliberative body whose resolutions were not by law binding on the Syndicate proposed. He hoped that therefore that the Bill would be considered fully in the Select Committee with a view to making it more liberal.

The Hon'ble Mr. Setalvad regretted that some of the provisions of the Patna University Bill were of retrograde character. Very little scope or independence were left to the members of either the Senate or the Syndicate. The University in his opinion would be regarded as a department of the State. He only hoped that when the Bill would be further considered the Government would liberalise the enactment.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma speaking of the Patna University Bill pointed out that the new University would practically benefit the Hindi speaking people. Hence he could not understand how, considered from this point of view, this University was really needed, seeing that there were already many Universities which catered for a more or less specially for Hindi speaking people. He then raised the point of cost of administration of the University and asked whether the Government of India would be taking up the burden on themselves. He also asked whether the policy of the Government of India would henceforth be but a continuation of the tinkering policy that has been so long characteristic of a policy yielding here and there in answer to the clamour of the people or whether they had any systematic policy. He could not understand how Orissa would benefit from such a University as the one proposed seeing that the language there had nothing in common with Hindi. He would, therefore, suggest the Universities will be built up not on territorial basis but with a view almost wholly to linguistic necessities. Under the present scheme of Universities there was no scope for the full development of national literature.

Sir Sankaran Nair rose to a point of Order when Mr. B. N. Sarma was dealing with primary education, but His Excellency said that he would give his ruling if he saw that he (Mr. Sarma) was not going to connect it with the question on hand.

Nawab Syed Nawab Ali Choudri welcomed the Bill and said that Bengal ought to have more Universities, and when he alluded to the Dacca University Bill H. E. the Viceroy called him to order and pointed out that the Dacca scheme was not under consideration.

The Hon'ble Mr. B. N. Basu in supporting did not grudge the sister province having a separate University and dwelt at length on the retrograde character of the proposed scheme. He recalled the time when the Calcutta University controlled education over the whole of North India, and emphasised the growth of new separatist movement. He also associated himself with Mr. Malaviya in urging that the Bill should have been placed in the hands of members at least 24 hours before its introduction, and he hoped that the Bill would be thoroughly examined in committee. The Hon'ble Dr. Sapru also referred to the retrograde character of the measure and demanded that the clauses dealing with the institution of the Senate and Syndicate should be made more elastic and added that the Vice-Chancellor following the example of the Banarases University should be elected. He urged that if we are to have more universities they should be better than those already in existence and not one step worse.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri, in speaking on the measure said that he saw there was a general tone of welcome and he had no doubt that in the proposed University would become a fruitful source of good. He saw that Mr. Sarma had interrogated Sir Sankaran Nair on two points the first of which he referred to finance. He (speaker) ventured to guess that a good part of the expenditure on the proposed university would fall on the Government of India and he for one would not grudge it. The second question referred to the aims and objects of the proposed university. Mr. Sarma seems to have had in mind the Andhra University when he wanted fresh Universities to be carved out specially with a view to stimulating national literature. He had no doubt that the Mysore University was brought into existence, its aims being to better the condition of Canarese, and he noted that the demand for a similar university with reference to Malayalam was so strong in Trivandrum that in time to come they would have there a Malayalam University. But this need not be made a ground for interrogating Sir Sankaran Nair on this point at this stage. There was some amount of apprehension expressed in connection with the main provision of the Bill. He was himself alarmed to find some essentially retro-

TELEGRAMS.

grade steps taken in this Bill, especially in view of the fact that he (speaker) wanted to place some measures before the Council to make the Indian Universities Act of 1904 more liberal. Referring to the relations of the Rajput and the Senate he said that he regretted to find that here the Government instead of taking a resolute step in advance had thought fit to take one step in the rear.

The Hon'ble Mr. Hay Huq (?) supported the Bill but refrained from criticising the measure at the present stage.

After the Patna University Bill was introduced Mr. Setalvad presented the Select Committee's report on the Disposition of Property Bill. He considered it a great pity that Mahomedans were left out from the operation of the Bill, but he hoped that they would soon recognise the importance of the measure. He said that the Bill had been considerably altered in the Select Committee, but the substance had remained the same. He highly commended the services he had received from Mr. Lowndes and Mr. Muddiman whose knowledge and experience had been of utmost help.

The Hon'ble Mr. Dadabhai said that in view of the authoritative opinion expressed by some Local Governments he regretted that provision had not been made to give power to the Government to exclude certain areas from the operation of law. He then referred to some of the alterations made in the Select Committee and said that so far as they went they were good, but he did not think the measure was altogether a good one.

The Bill was passed.

The Council adjourned "sine die."

Answers to Interpellations.

Sir George Barnes, replying to Sir Fazulbhoy Currimbhoy's question as to the renomination of a representative from India on the Economic Conference to be held after the war, said: With regard to the first part of the question, the Government of India are fully aware that there is a strong feeling in commercial circles that India should be represented at any conference on the economic policy to be pursued after the war and have been in communication with the Secretary of State for India on the subject. We have I am glad to be able to inform the Hon'ble Member the definite assurance of the Prime Minister that when the conference is held, India shall be represented. With regard to the last sentence in the first part of the Hon'ble Member's question, I think that I have seen statements in the press embodying the opinion that he suggested.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Maharaja Sir Chandra Chandra Nandan's question regarding the contributions to the war by Indian Native States and Indian Provinces, said: Complete or detailed figures of the amount subscribed in all the provinces of India towards the war and quantities connected with it cannot be given. The statement below gives such information as is immediately available:

Runes (1) the Imperial Indian Relief Fund £829,875; (2) St. John's Ambulance Association in cash £91,000, gifts in kind £127,000; (3) Bombay War Relief Fund £10,000; (4) Madras War Fund £288,000; (5) United Provinces War Fund £200,000; (6) Punjab Aeroplane Fund £100,000; (7) Calcutta Motor Ambulance £45,000; (8) Bhaugpur Motor Ambulance Fund £17,800; (9) Bengal Hospital Fund £8,700 and (10) Begim Khetruna £27,000. In addition to the figures given in the statement, lavish contributions both in cash and in kind, have been made by the Ruling Princes and Chiefs in India. It is regretted that details of these cannot conveniently be supplied.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Mr. M. B. Dadabhai's question regarding security and communications ordered under the Indian Press Act said: The information is being collected and a further statement will be made in the matter at the next meeting of the Council.

Sir Reginald Craddock replying to Mr. M. B. Dadabhai's question regarding internment under the Defence of India Act, said:—(1) The answer is 'Yes'. (a) Regulation 3 of 1915 provides for representations to the Governor-General in Council. Persons interned under the Defence of India Act have the same or similar facilities for representation to the Local Government. (b) In Bengal where most of the internments have taken place, every opportunity is given for the submission of written explanations with or without legal consultation. In the Punjab explanations are recorded before internment, but legal consultations are not authorised in the remaining Provinces in which the number of internments under the Act is small. The practice followed is not uniform but generally speaking, no obstacle is placed in the way of submission of such representation. []

The answer is 'No'. [d] Full and searching enquiries into the character and antecedents of the persons concerned are made by responsible officers of Government before final orders for internment are passed. [] In Bengal and the Punjab where most of the internments have taken place and in the United Provinces and Assam a judicial opinion is taken on each case. In the other provinces where the number of internments has been small, this practice does not seem to have been always followed, but the option will be suggested for the consideration of the Local Government concerned. (2) The Hon'ble Member is referred to the replies given under (1). No necessity for revision of the rules has been established. (3) (a) The Hon'ble Member is referred to the reply given the 8th September 1915 to a similar question asked by S. N. Bannerjee. (4) (a) (b) and (c) — Ample allowances are given in all cases where necessity for the same exists and in some instances they are specially calculated to cover the cost of a cook.

Sir Reginald Craddock replying to Mr. M. B. Dadabhai's question regarding the number of persons deported under the Bengal Regulations 3 of 1915 and interned under the Defence of India Act said: No persons have been deported under Bengal Regulation 3 of 1915. The number detained under that regulation since the outbreak of the war is 56, of whom three have been released. The total number of persons whose movements have been restricted by internment either in their villages or elsewhere under the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act 1915, is 433 made up as follows: Madras 1, Bombay 13, Bengal 238, United Provinces 1, the Punjab 114, Burma 40, Bihar and Orissa 3, Central Provinces nil, Assam 1, Northwest Frontier Province 3, and 9, Delhi 7, total 433.

The Hon'ble Sir R. Gillan replying to Mir Asad Ali Khan Bahadur's question regarding connecting train at Delhi and Marmad said: It should be explained that the trains on the Madras Southern Mahratta Railway known as the Delhi Express were introduced to provide a quicker service via Dhond and Marmad between the north and south India, and as the majority of passengers travelling such long distances must be of the first and second or intermediate class it was doubtless found mostly convenient that these trains should connect at Marmad not with the express but with the mail trains on the Great Indian Peninsula line. There are of course other trains providing for passenger traffic passing between the Madras and Southern Mahratta and Great Indian Peninsula Railways and it is probable that the number of third class passengers who are inconvenienced by the present arrangement is very small. It would not, in any case, seem to be a suitable solution of the difficulty to run the express on the Great Indian Peninsula an hour or two later than the Punjab Mail as not only would this involve, as a study of the time-table will show, the running of an additional train on the Indian Peninsula which 'prima facie' does not appear to be justified but the timings of the express would be inconvenient. The Railway Board proposes however to consult the railways concerned in the matter.

The Hon'ble Sir George Barnes replying to Mir Asad Ali Khan Bahadur's question regarding penalty for the possession of cocaine said:—The possession of cocaine except for medical purposes has been a penal offence in the United Kingdom since the end of July last. There is no need for the Government of India to follow the example of the Home Government in this matter as the Hon'ble Member suggest. It is rather the case that the Home Government is following the example of India for the possession of cocaine except for medical purposes has been a penal offence in all the provinces of British India for many years.

The Hon'ble Sir R. Gillan replying to Mr. Kamini Kumar Chandas question regarding reserve compartments for Europeans said it is the case that some railway administrations reserve third class compartments for Europeans or Eurasians and Anglo-Indians only and there have recently been one or two disputes leading to collisions between passengers and railway servants about the matter. The Government are acquainted with the suit No 297 of 1908 Madrasas Ramchand vs. the Secretary of State decided in the court of the Judicial Commissioner of Sind to which the Hon'ble Member refers but they cannot trace the authority for the statement that it was held to be illegal to reserve a railway compartment for Europeans or Eurasians and Anglo-Indians only or any decision by any court to this effect. The court in the case cited actually decided that the Railway administration had power to reserve a compartment for Europeans. The practice therefore, appears to be legal but it has to be considered also whether it is desirable. In this connection attention may be invited to the proceedings of a conference of representative Indian gentlemen held in Lucknow in 1903 to consider the question of the comfort and convenience of third class passengers in which a resolution was passed asking that separate compartments should be provided for Europeans. The question has also been taken up recently by the Railway Board in consultation with railway administrations. It appeared that there was much to be said in favour of a practice which in view of the different habits of Europeans and Anglo-Indians particularly with regard to food appeared to be in accord with the sentiment of Indian as well as of European and Anglo-Indian travellers. The information at present before the Government does not lead them to believe that the practice is opposed by the generality of Indian passengers.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Mr. Kamini Kumar Chandas question regarding representation of the Moslems of Assam in the Imperial Legislative Council said:—There is no intention of providing for direct representation of the Moslems of Assam in the Council as at present constituted but as I have stated in reply to another question by the Hon'ble Member the claims of all local communities of any importance to such representation will be carefully weighed whenever changes in the constitution of the Council come under consideration.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Mr. Kamini Kumar Chandas question regarding the representation of the land-holders of Assam in the Imperial Council said: (a) (1) The answer is in the affirmative. (2) The total settled area in the province is about 83½ million acres of which a little less than four acres form permanently settled estates. (b) There is no intention of readjusting the seats on this Council to meet the demands of any particular community at present but the claims of all important communities will be duly considered when constitutional changes in the Council are undertaken.

The Hon'ble Sir C. Sankaran Nair replying to Mr. V. S. Srinivasa Sastry's question regarding scheme for the provision of primary schools said: The answer to the first part of the question is in the affirmative. As regards the second part of the question I would refer the Hon'ble Member to the reply given by me to Mr. Surendranath Bannerjee on the 24th March of this year.

Maj. General A. H. Bingley replying to Rao Bahadur B. N. Sarma's question regarding offer for war service by Indians holding medical degrees said:—(a) 332 of this number subsequently withdrew their offer while 139 have not yet finally accepted the prescribed terms of employment. In addition to the above 92 Civil Assistant Surgeons volunteered for military duty and 88 have been given temporary commissions. (b) Including the civil assistant surgeons referred to 219 have received commissions and 17 more will be commissioned shortly.

Maj. General A. H. Bingley replying to Rao Bahadur B. N. Sarma's question regarding the delay or withholding of telegraphic messages said:—They reply to the first part of the question is in the affirmative. In regard to the second part of the question the messages were delayed or withheld by the censors concerned in the exercise of the somewhat wide discretion necessarily vested in them. With reference to the third part of the question it is not possible to discriminate between messages connected with and messages unconnected with the war with sufficient certainty to allow of the numbers asked for being given.

Sir R. Gillan replying to Rao Bahadur B. N. Sarma's question regarding direct railway line from Raipur to Parvatipur said: There is at present no direct railway connection between east central India and the coast line from Calcutta to Madras. The Raipur Vizianagaram project which would give this connection and of which the line referred to by the Hon'ble Member forms

part was surveyed in 1898 and its construction was sanctioned in 1906. The section between Vizianagaram and Parvatipur was completed and opened for public traffic in April 1906 but want of funds has prevented further progress. The Government regret that they cannot under present conditions say when it will be possible to resume work but they have shown their interest in the project by pushing on preparation for the construction of a harbour at Vizagapatnam which appears to them to be essential to the success of the railway and both the projects will certainly be considered as soon as the funds and material are available.

Sir R. Gillan replying to Mr. Asad Ali Khan Bahadur's question regarding expenditure on railway conferences at Simla said: (a) The expenditure incurred on each of the railway conferences held at Simla in the last few years has been as follows: 1910 Rs. 1967, 1911-Rs. 1590, 1912-Rs. 1324, 1913 Rs. 3799, no conference was held in 1914. (b) No reports of the proceedings of the railway conferences held at Simla are available for public use. The conference association is largely a consultative body. It frames regulations for the management of administrative details such as the fixing of charges as between the various railway companies for use of vehicles and the payment of traffic interchange between railways parties to the association. It merely advises on other questions which may be referred to it by the Government or by any of the railways represented in the Association and it does not seem desirable that the proceedings of a domestic body of this kind should be made public.

EDUCATIONAL ADMINISTRATION.

Government of India Circular.

Recommendations of Decentralisation Commission

SIMLA, September 27
Replying to-day to a question in the Imperial Legislative Council by the Hon'ble Mr. Sastri, the Hon'ble Sir Sankaran Nair placed on the table the following important circular from the Government of India to the several local Governments and Administrations:—

SIMLA, the 19th September 1916
Sir, —In their circular No. 1-8-9-10, dated the 3rd January 1916 the Government of India consulted local Governments with reference to the recommendations of the Royal Commission on Decentralisation in India in respect of matters affecting education, and the suggestions of the Commission were subsequently examined by the several local Governments with great care and thoroughness. The consideration of their opinions by the Government of India was delayed owing to the necessity of awaiting the conclusions to be reached on the recommendations of the Commission regarding the general functions of municipal and other local bodies, but on the receipt of orders on these points the opinions of the Government of India on the educational issues were formulated, and their conclusions were communicated to the Secretary of State. The orders of the Secretary of State having since been received, the Government of India are now in a position to intimate their wishes in respect of the recommendations made by the Commission. The replies which the Government of India have received serve to show the diversity of conditions in the various provinces, the extent to which educational problems are necessarily influenced by these conditions, and the consequent impossibility of issuing any general orders applicable to all India. This is especially the case when the problems are concerned with the powers of local bodies. The powers which can be placed in the hands of such bodies must necessarily vary with the local conditions, and in most of the matters now under consideration it is impossible to enforce a single rigid system among different provinces or even in different parts of the same province. The orders of the Government of India must therefore necessarily be confined to matters of general principle. It will rest with the Local Governments to see that the necessary steps are taken to ensure that educational administration in each province is carried out in accordance with the general principles now put forward; and subject to the observance of these principles, the proposals submitted by the various Local Governments have the general approval of the Government of India.

LOCAL RECOMMENDATIONS.

2. Before considering the suggestions of general interest which were put forward by the Decentralisation Commission, a brief reference may be made to certain recommendations of local application. The proposal made in paragraph 335, that the province of Burma should have separate university, is one which the Government of India have had under consideration, but on which they are unable at present to pass orders. The suggestion made in paragraph 332 that the Chief Commissioner of the Central Provinces should be authorised to appoint his own Director of Public Instruction is one which has already been adopted. The further recommendation made in paragraph 339, that monastic schools in Burma should be preserved and fostered instead of being neglected by the Education Department, is one which the Government of India heartily endorse and they have recently allotted a grant of Rs. 20,000 per annum for the encouragement of Pali studies in Burma, which is understood will assist the monastic schools in that province.

Temporary Vacancies in Indian Educational Service.

3. Of the more general recommendations the first to claim notice is that made in paragraph 652 [d], which is that Provincial Governments should have the power, previously resting in the hands of the Secretary of State of temporarily filling vacancies in the Indian Educational Service by gentlemen, who are not members of the Provincial or Subordinate services. On this point orders have already been issued in this Department circular No. 1742-4753, dated the 10th September 1913 under which local Governments are authorised to fill temporary appointments in the Indian Educational Service in any way which may be considered desirable up to a period in each case of six months, provided that the pay of the officer so appointed is fixed in accordance with the rules in Chapter VI of the Civil Service Regulations, or with the general sanction of the Secretary of State in Council. It is unnecessary, therefore, for the Government of India to deal further with this proposal.

POSITION OF COMMISSIONERS AND COLLECTORS.

4. The next set of recommendations made by the Commission are those which relate to the position of Commissioners and Collectors towards educational institutions and officers. It is proposed in paragraph 433 of the report that Commissioners should have the power to call for information from Inspectors of Schools, to express views, and to stop any action of the Education Department within their divisions which they consider

TELEGRAMS.

undesirable. In paragraph 502 it is proposed that every Government college, secondary school, training and technical school should have a Board of Visitors, of which the Commissioner, the Collector and the local Sub-Divisional officer as well as non-officials should always be members, and that no new Government college, secondary school or training or technical school should be started and no alteration should be made in the status of an existing institution without the Commissioner and Collector being consulted. It is further proposed in paragraph 589 that the Collector should always be entitled to call for any information which he thinks fit from any officer of the Education Department and to have such information given to him spontaneously in matters of importance.

The replies of local Governments show that Commissioners and District Magistrates can, under existing practice, already call for information from educational officers; that there are already facilities for consultation; and that important educational schemes are not likely to be initiated without taking the views of executive officers. These arrangements appear to the Government of India to be satisfactory but they would impress upon local Governments the extreme importance of the recommendations made by the Commission the advantages of unofficial consultation between executive and educational officers, and the desirability of regarding the Inspector and the District Deputy Inspector as the educational advisers of the Commissioner and District Magistrate respectively. At the same time the Government of India are opposed to any rigid rule whereby a Commissioner can stop action by the Department of Public Instruction as such a rule would tend to substitute official conflict for official co-operation; and by fostering official co-operation it would be possible to render any such procedure superfluous. As regards Committees or Boards of Visitors consisting of officials and non-officials, there is considerable diversity of practice and opinion. In some provinces the system is not considered advisable, in others it is already in force, while in others again it is considered suitable in certain cases but not as a rule for universal observance. The Government of India are not prepared to insist on the introduction of such committees being made obligatory in provinces such as Madras and Bombay, where they were reported as not generally in existence at present. Nor, in provinces such as the Punjab or Burma, where such bodies exist but do not include the executive officers mentioned by the Commission, are the Government of India prepared to insist that such officials should be included in the committees. At the same time the Government of India wish it to be understood that they consider the system recommended by the Commission to be generally desirable. Such committees are obligatory for colleges and secondary schools under some of the universities, and the Government of India approve of the action of the Governments of Bengal and the United Provinces and the late Government of Eastern Bengal and Assam in combining civil officers with non-officials on the committees of Government institutions, and, where possible, of privately managed institutions also. Certain further detailed proposals are made by the Commission in paragraph 502 of their report regarding the procedure for ensuring that complaints against the management of institutions should reach the higher authorities. But in the opinion of the Government of India any uniform regularisation of procedure in such matters appears unnecessary.

Classes of Local Authorities Dealt With.

5. The remainder of the recommendations made by the Commission deal with the relations of local bodies towards education. The local authorities with whom these recommendations are concerned are of two main classes, viz., in urban areas the municipal bodies; and outside those areas the district boards, and where they exist or may be brought into being the sub-district boards and panchayats. The Government of India in their resolution Nos. 55-77, dated 28th April 1914, have left it to local Governments to decide whether sub-district boards should be constituted wherever they do not already exist, and have suggested experiments in the creation of panchayats subject to the observance of certain principles which they have enunciated. So far as the recommendations of the Commission regarding the treatment of education are concerned, the same general lines have been adopted by the Commission in respect of municipalities on the one hand and rural (i.e., district and sub-district) boards on the other; and two members of the Commission (noted in paragraph 754) contemplate the eventual transference to panchayats of the powers which may be conferred on sub-district boards. As panchayats have hitherto been attempted on a comparatively limited scale, and as there are some provinces with no sub-district board and some with no district boards, it is impossible to lay down any specific provisions regarding the particular bodies outside municipal areas which shall exercise each class of function in regard to educational administration, and in suggesting the principles to be observed by local authorities outside municipal areas the Government of India desire that their remarks shall be as applicable to such authorities in general, the particular application of those principles to any special class of authority (district board, sub-district board or panchayat) being left to the provincial Governments to determine according to local circumstances.

General Principles to be Observed.

6. As stated above the attitude of the Commission regarding the control of education is on the same general lines in respect of all classes of local bodies. Their object throughout is to give to such bodies a greater share in the control of such classes of education as are entrusted to their care, and by so doing to enlist a greater degree of interest and enthusiasm in the educational administration under their charge. They recognised that the majority of educational officers consulted were of opinion that this policy would lead to loss of sufficiency, but they considered that this view should not prevail against the recognised public policy of educating the people in self-government, and they were further influenced by the consideration that primary education [with which local bodies were chiefly concerned] should be adapted to the needs of the people, and that this could best be effected by securing for local bodies more direct responsibility for its evolution and management. This consideration is in accordance with the views already expressed by the

Government of India and the Secretary of State, and the policy which it represents may be accepted as the guiding principle which, as far as practical conditions permit, should regulate the relations of local bodies toward primary education.

POWERS OF LOCAL BODIES IN RESPECT OF PRIMARY EDUCATION.

7. As will be noted later, the recommendations of the Commission are based on the view (which the Government of India entirely concur) that local bodies should concern themselves mainly, if not exclusively, with primary education, and in their dealings with primary education the Commission would vest local bodies with very considerable latitude in such matters as the provision of buildings, the hours of attendance, the grant of holidays and of prizes, the levy of fees and the disbursement of grants-in aid. In most parts of India local bodies are already in possession of fairly wide powers in these respects, and where this is not the case the Government of India agree that efforts should be made to evoke the interest of local bodies in primary school administration by the withdrawal, wherever reasonably feasible, of such restrictions on their action in respect of the abovementioned matters as may be at present imposed by local rules or educational codes. As regards the educational establishments the same principle should be observed as that accepted by the Government of India in their resolution of 28th April 1915 on local self-Government policy in respect of local establishments; generally namely, that, while such matters as leave, acting and travelling allowances, pensions or provident funds and maximum salaries should be governed by rules prescribed by the local Government, the local bodies should have a free hand in the creation and filling up of appointments and in the punishment and dismissal of the occupants. Similar discretion should be allowed (as is already the case in most areas) in respect of the opening and closing of schools, but it should be understood that the Collector should have power to order the opening of new primary schools where he considers that to be necessary, and it will be open to local Governments to require, if they so wish, that the closing of a school should be subject to the sanction of the Collector or the Director of Public Instruction.

Curricula in Primary Schools.

8. The Commission further recommend the exercise by local bodies of a somewhat similar discretion as regards the adoption of curricula in primary schools. The present practice is for the local Government, on the advice of the Department of Public Instruction to prescribe the curriculum, and it is understood that a certain measure of choice of subjects is sometimes permitted. The Government of India desire to see this latter practice emphasized and made more general. Courses of various kinds may be prescribed by the Department of Public Instruction, and the adoption of them with or without any alterations (subject to the intervention of the Collector in cases where consideration other than educational may be involved) may be left entirely to the local bodies. Text books which are not approved by the Education Department should not be prescribed without the sanction of the Collector, but a free choice should be given for the selection of text books from lists of approved works adopted by the Department, care being taken to prevent too frequent or on necessary changes.

Restrictions on Expenditure by Local Bodies.

9. The Commission, in dealing with the expenditure of local bodies, recommended that they should be given full power to pass the budgets subject to the maintenance of a prescribed minimum balance, and the Government of India, in their resolution of 28th April 1916, have expressed the view that the present restrictions on the powers of boards with regard generally to budget expenditure should be gradually relaxed with one regard to local conditions and requirements. These orders over the special case of educational expenditure, and the only special precautions that the Government of India desire to recommend for general adoption in respect of such expenditure are (a) the obvious condition that grants made to a local body for education are spent on the object for which they are given, and (b) the consequential requirements that the standard of expenditure on primary education previous to the receipt of such grants is not substantially reduced.

10. In the previous paragraphs of this resolution it has been assumed that the educational activities of local bodies should, as recommended by the Commission, be confined to the main to primary schools, it being open to local bodies to undertake the charge of vernacular middle schools also in cases where their duties in respect of primary education were fully discharged (paragraphs 751 and 820 of the report). As regard secondary institutions teaching English, the opinion of the Commission was that these should be financed by Government, and in view of the fact that so long as the expenditure on these schools rests with local bodies, these bodies are subjected to much pressure to divert to the support of these schools the funds intended for primary education, the Government of India have no hesitation in accepting the principle of the Commissioners' recommendations as correct. They are unable, however, in present circumstances to meet the additional expenditure which its general adoption would involve; and, although it would be possible to meet the object in view by corresponding reduction in the grants made by them for other objects, they are unwilling to give occasion to the misconceptions which the wholesale adoption of such a course would entail. The financial support of secondary schools which are now maintained at the cost of local bodies must therefore, in the absence of local arrangements to the contrary, be continued for the present on existing lines, but precaution should be taken to restrict by rule any tendency to increase the expenditure of local bodies on secondary schools at the expense of the interests of primary education, and when financial conditions permit, all such expenditure should be made a charge upon provincial revenues.

11. The Commission have also, while maintaining the right of Government departments to inspect and advise (paragraph 803) inspecting establishments, recommended that local bodies should be encouraged to maintain their own inspecting staff for education. [Paragraphs 753 and 821.] The views of the local Governments and the experience of recent years is against the maintenance of a double staff for inspection, and although there would be no objection to the maintenance of a local staff at the expense of

local funds so long as it merely took the place of the existing staff and was subordinated to the Government inspecting agency, the ordinary practice will be that now observed, viz., the retention of the inspecting staff in the pay and under the control of Government.

Presidency Municipalities.

12. There remains one further recommendation of the Commission, which relates to presidency towns, only namely that made in paragraph 370 of the report, that the sphere of responsibility of the presidency municipalities in regard to education should be determined by local circumstances, but that where it is considered expedient that educational institutions should be controlled by Government the municipality should not contribute there to except as a matter of voluntary agreement. On this point the Government of India do not propose to make any further remarks, as the policy thus outlined by the Commission is understood to represent the existing state of affairs in the presidency municipalities.

I have the honour to be, &c

E. D. MACLAGAN,

Secretary to the Government of India

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

BY WIRE.

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 27

The following telegram dated the 25th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British made further advance east of Coucelette capturing a strongly fortified system of trenches and advancing on a front of about half a mile. A counter attack was beaten off and three attacks west of Le Sboeuf repulsed.

The French stopped with artillery and machine gun fire an attempted German attack before it reached their lines. The artillery duel now taking place between the Ancre and Somme is of a violence rarely attained.

The Austrians made an attack in force against Hill 208 south of Veolanora the principal point in the line of Craso plateau recently captured by the Italians, but were decisively repulsed. The Austrians after intense bombardment exploded mines on Mount Cimone Astico Valley obliging the Italians to withdraw 100 yards from the summit but abandoned the summit under barrage Italian artillery. The Italians repulsed an attack on the Mount Oivaron in the Sugana valley.

Stubborn fighting is proceeding at various points between the Pripet and the Rumanian frontier and in a region 50 miles east of Lemberg the enemy offered violent resistance to the Russian offensive.

No further developments are reported from the Rumanian front but the Bulgarians report that the Rumanians are advancing against the village Mustafa Azi, four miles south of Enghes in the Dobrudja.

The British on the Salonika front attacked strong Bulgarian detachments on the left bank of the Struma. The Serbians are progressing east of the Cerna. The Bulgarian counter-attacks have been repulsed west of Florina.

Twelve airships raided the outskirts of London and eastern south-eastern and midland counties. One was brought down in flames, another descended damaged and the crew surrendered. 28 persons were killed and 99 injured in London area and two killed and eleven injured in Midland town.

The French have been showing great air activity and two airmen dropped 12 bombs on factories of Essen. The British also displayed great activity fifty machines raiding an important Railway Junction causing many violent explosions and destroying two ammunition trains.

REUTER.

Mesopotamian Commission Meets.

LONDON, September 27
MESOPOTAMIA.—The Commission met again to-day

Thousand Pounds Fund.

Stated by Maharaja of Patiala.

LONDON, September 27.

The Maharaja of Patiala has started with thousand pounds a fund organised by Sirdar Daljit Singh for Indian memorial at Brighton in recognition of the hospitality to Indian wounded.

Plague at Liverpool.

Two Cases Proved Fatal.

LONDON, September 26

Two fatal cases of plague have occurred at Liverpool

Suez Canal Dues.

TO BE ENHANCED AGAIN.

LONDON, September 26

It is announced that Suez Canal dues will be again increased by fifty centimes a ton from January 1st

AFRICA

OPERATIONS IN EAST AFRICA.

Communications Between British & Portuguese Forces.

LONDON, September 28

CAPE TOWN.—Official Telegram from Lourenco Marques states that the Portuguese forces in German East Africa have established communication with the British at Mikindani.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయవిలేఖకునివద్దనుండి)

సింలా

పరిశ్రామిక సంఘము

సింలా, నెవ్రెంబరు 27. — 25-10-16 వ తేదీని పరిశ్రామికసంఘమువారు ఢిల్లీనగరమున సమావేశ మగుదురు.

ఒక లేఖ

కుటెలఅమారాయెద్ద శత్రువులచే పట్టుకొనబడిన యొకరు సింలాలో నున్న తన తల్లికిటుల వ్రాసెను. “ఇచట మమ్ము బాగుగా నాదరించుచున్నారు. కాస్తమాత్రం కాల మానము బాగుగా నున్నది. మా బసలను భోజనపదార్థములును ఆరోగ్యమును బాగుగా నున్నవి. ఉన్ని బట్టలును చిత్ర లేఖనోపకరణములును నాకు కావలెను.”

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలా, నెవ్రెంబరు 27. — 24 వ తేదీగల ఈ తంత్రీ వార్తను ఇండియా కుంత్రీగారు రాజప్రతినిధిగారికి పంపిరి.

బ్రిటిషు రంగము.

కవుచి నెట్టిక తూర్పున బ్రిటిషువారు మరకొంత ముంది దుకు వెల్లిరి. అరమైలు పొడుగుగల రంగమున ముందుకు పోయి కందకముల వరుసల నాక్రమించిరి. ఒకసారి అచటకు లిస్సువుయొద్ద శత్రువులను తలపడి యోడిరి.

పరామ రంగము.

జర్మను తలపడగా పరామవారు కిరంగులనుగాల్చి తరిమిరి. సోమయొద్ద నివును ప్రబలమగు శత్రువుయొద్దము జరుగుచున్నది.

ఇటలీరంగము

కాంగ్రెస్ పీఠ భూమియొద్ద ఇటీవల ఇటలీవా రాక్రమించిన స్థానమున 208వ గుట్టయొద్ద ఆస్ట్రీయావారు తలపడియోడి పోయిరి. మార్చి నెమనో ఆస్ట్రీకోలోయయందు ఆస్ట్రీయా వారు తీవ్రముగ బాంబులనుగాల్చి మందుగను లనుగూడ ప్రేల్చిరిగాన ఇటలీవారు 100గజముల పర్వతాగ్రము నుండి మెరుకకు పోవలసివచ్చినది. ఆస్ట్రీయావారంతకంటె ముందుకు రావలెక పోయినది. నుగుజాలో మలో ఓయివరను కొండమీద ఇటలీవారు శత్రువులను తరిమిరి.

బాల్కనరంగము

ప్రివెటు రుమేనియా సరిహద్దులకు మధ్య చాలావోల్ట తీవ్రమగు పోరు జరుగుచున్నది. లెంబర్గుకు తూర్పున 50 మైళ్లలో రమ్యవారిని శత్రువులు తీవ్రముగా నెదిరించిరి. రుమేనియావారి యొద్ద నుండి మేరువార్తలు రాలేదుగాని జోలియద్దాలో ఎంగెజుకు దక్షిణమున 4 మైళ్లలో నున్న ముస్తఫా అజీగ్రానుము మీదికి రుమేనియావారు వెళ్లుచున్నారని బల్గేరియావారు ప్రకటించిరి. సలోనికారంగమున స్ట్రీమానది కుడిగట్టున బ్రిటిషు బల్గేరియా సేనలు తలపడినవి. సెర్బ్బాకు తూర్పున సెర్బియావారు ముందుకు వెళ్లు చున్నారు. పోలి నాకు పడమట బల్గేరియావా గోడింపబడిరి.

శత్రువిమానముల దాడి.

12 విమానములు ఇంగ్లాండుమీద దాడిచేసినవి. వానిలో నోకటి తగులబడినది. మరియొకటి నేలగులగా దానిలోనున్న వారిని పట్టుకొనిరి. లండనులో 28 గురుకు మిడ్లండులో ఇద్దరును చనిపోయిరి. లండనులో 99 గురికిని మిడ్లండులో 11 మందికిని గాయములు తగిలినవి.

మిత్రసంఘటి విమానముల దాడి.

ఇద్దరు పరామ వైమానికులు ఎన్నెను మీద 12బాంబు లు వేసిరి. 50 మంది బ్రిటిషు వైమానికులు రైలువేమనుపై బాంబులను వేసి గొప్పనష్టమును కలిగించిరి.

బల్గేరియనుల ప్రయత్నములు.

వ్యర్థ మొనర్పబడుట

లండను, నెవ్రెంబరు 26. — పోలి నాకు తూర్పున బల్గేరియనుల ప్రయత్నముల నన్నిటిని వ్యర్థ మొనర్చితిమని సెలోనికానుండి పరామవారు తెలియబడినది.

గ్రీకుదేశ ముఖ్య సేనాధ్యక్షుడు

రాజీనామా యిచ్చుట.

ఏథెన్సు, నెవ్రెంబరు 26. — గ్రీకు సేనాకావ్యనిర్యాహక సంఘాధ్యక్షుడగు జనరలు మాస్కోపోలసుగారు రాజీనామా యిచ్చిరి.

స్థానికవార్తలు

(1)

జగన్నాథ భక్తసభ; ఎగూరు: — వైసభ

వారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీజయంత్యుత్సవ సందర్భమున రాజావు శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు వీరాస్వామిస్వీకృతి సెం. 4/4 రు సభామందిరమున శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారు గరుడభంగముపై నొక హరికథా కాలక్షేపమును జేసెదరు.

పోర్టు సెంటు జాజ్ కి జెట్టు.

కోయంబత్తూరుజిల్లా పోలీస్ రెవిన్యూ. కాభాధికారి జార్జిరచ్చర్ల ప్రెడెరిక్ టాటను హామీ ఐ. సి. ఎస్. గారు తమ స్వదస్తూరితో నాన్లభాషలో సాక్షి విచారణ వ్రాసి కొను అధికారము నీయబడిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

మ||రా||రా|| పి. రామారాయశింగారం ఎం. ఏ. గారు తెలుగు భాషయందలి శాస్త్ర విషయక గ్రంథాభివృద్ధికిగా వెచ్చింప నియోగించి మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి కొసగిన రూ|| 10000 ల వలన వచ్చు ఆదాయమును రాయశింగారి యభిప్రాయము ప్రకారము వెచ్చించుటకు సిండ్రికేటువా రాలోచించిన “స్క్రిము” ననుసరించి ఈ మారు బహుమానము బడయదలచువారు

“మనశ్శరీరములపై చుట్టుప్రక్కలనుండు పరిస్థితుల ప్రాబల్యము”

(The influence of environment on body and mind)

అను అంశముపై తమతమ గ్రంథముల వ్రాసి 1918 వ సం|| ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ లోపల రిజిస్ట్రేరుగాకి కందజేయవలయును.

2. బహుమాన నిబంధనల నీక్రింద ను ద హాంతుచు న్నాము.

వైయంశముపై వ్రాయబడిన గ్రంథములలో నుత్తమ గ్రంథముగా తెలుగువిద్యావంతుల సంఘముచే నిశ్చయింపబడిన దాని కీబహుమాన మీయబడును. అగత్యమని తోచినయెడల ఆవిషయములలో నారితేరిన ప్రాధుల నొకరితోగాని ఎవ్వడు మండితోగాని సంఘమువారు నలహా చేయవచ్చును. గ్రంథకర్త పడినకష్టమునకు వానిగ్రంథము నచ్చొత్తించుకొనుటకైన జాలియుండునటుల సాధారణముగా రెండు సంవత్సరముల కా ధనమువైచుచు వడ్డీసొమ్ము బహుమానముగా నీయబడును. ఆయుర్దేశముచేతనే రెండుసంవత్సరముల కొక బహుమానము చొప్పున నీయమింపబడినది.

నియమించిన తేదీ లోపలవచ్చు గ్రంథములలో నొకటియు బహుమానము నొందవగినది లేనటుల సంఘమువారిచే నిశ్చయింపబడిన అప్పటినుండి పది నెలలు గడువీయబడును. ఆ పది నెలలలో వచ్చిన యుత్తమ గ్రంథమునకా బహుమాన మొసగబడును.

హోస్పేట పురపాలక సంఘసభ.

(ఒకవిలేఖకుడుపంపిన తంత్రీవార్త)

హోస్పేట, నెవ్రెంబరు 28. — బండ్లమీదను ఎడ్లమీదను వెయ్యబడిన హెచ్చుపన్నును కొట్టినేయవలెను, లేదా ప్రస్తుత మములులోనికి తేగూడదని పిజ్జప్రెసి వ్రాసి సంకేతములు చేసిన వారైదుగురిలో ఇద్దరుఇండ్లపన్ను మరియు పూర్తిగా హెచ్చించవలెననియును బండ్లకుకూడ హెచ్చుపన్ను తీసివేయవలెననియును ఎడ్లకుకూడ హెచ్చుపన్ను తీసివేయవలెననియును చెప్పిరి. తక్కినవారు మాత్రము మాటదప్పకుండ బండ్లమీదను ఎడ్లమీదనుగూడ హెచ్చుపన్ను తీసివేయవలెనని పట్టు బట్టిరి. నివేశన స్థలముమీద మాత్రము పన్నుంచవలెనని. వ్యవసాయసంఘ సభ జరిగినపు డధ్యక్షుడే నహించి హెచ్చుపన్నుల నన్నిటిని తగ్గించివేయవలె నను తీర్మానము నుపసాదించిన దివానుబహదరు కొందర రామయ్యగారిండులకు కృతిరేకముగా హెచ్చింపవలెననువారితో నేకీభవించి. ఫలితమును వినుటకు వాకిట బీదలగు వ్యవసాయకులు చాల మంది వేచియుండిరి. వారికి వార్త తెలియగనే చాల నీరు త్యాహము కలిగి పన్నులు నురకొన్ని హెచ్చినను విచారముతో నిండ్లకుపోయిరి. కావలెనను వారు 5 గురున చద్దస వారు 4 గురు నగుటచే తీర్మానము చెల్లిపోయినది. ఇద్దరు విద్యార్థికులు తమ పక్షమున ముట్టాడెదరిని సాపమా బీదలు ఆశపడగా నిట్లుగుట చాలవిచారకరము.

జార్జి తాను పోలీసుకోర్టు.

భాకసాహెబు కుమ్మారు బహుశాసాహెబుగారు.

నెవ్రెంబరు 27 బుధవారము.

పోర్టు సేమను గడబిడ.

సి. వెంకటరెడ్డిగారు ఆంగ్లోఇండియనులపై తెచ్చిరేకును మరల నేటిదియమున విచారించబడినది.

శ్యామారావుగారు నావాకర్యాది ఎటుమునన వాస్త్రీ డ్డిగారు ముద్దాయిల పక్షమునను వాదించిరి. శిశుగార్హి తంపు సాక్షులు మరకొందఱు విచారించబడిరి.

ముద్దాయి గిల్ హూలిగారు తనక చేరిలో పనిసంపాదించనున్నాడనియు, తనక చేరి ఉదయము 10గంటలనుండి సాయంకాలము 4.30 గంటలవరకు నుండుననియు, లాకి అను ఇంకొక ముద్దాయి తంత్రివార్తల బంపువాడనియు; వానిపని పుధ్యాహ్నము 12 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకు నుండుననియు; వేగొకముద్దాయి మేల్ మోహను గూడ తన కచేరిలోనే పనిచేయుచున్నాడనియు వానిపని 12 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకు నుండుననియు తంత్రి ఇవ్వెట్టియిగారు చెప్పిరి.

మెడికలుకాలేజి హోడగుమాస్తా పి. శ్రీనివాసులునాముడు ప్రైవేటు అను ముద్దాయి గడబిడ జరిగిననా నుదయము 8 గంటలపన్ను 10 గంటలపన్ను స్కూలులో హోదై నటుల కెప్పెను.

ఈసమయములో న్యాయాధికారిగారు మైసూరు తంతుకు విచారించ వలసినదని శ్యామారావుగారి నడగిరి.

లాక్. మె సేనలు 12గంటలకు ఆఫీసునకు పోవలసియుండగా అటులపోవుటకు తక్కిన తెలియను బండగా విరియుదొంగుల మొదటిబండిలో చచ్చుటకుగల కారణము తేకునకు నుంచినలము నీయబడినయి వారాదినమున నేగముగా పోయి నటుల బు దావుపడిన నీసంగతి తేటపడగలదనియు, ఇంకను, వారు బీచి వేమనువద్ద దిగవలసియుండగా పోర్టువేమనువద్ద దిగుటకుగల కారణము వారందఱు గలసి భారతీయ విద్యార్థులను గొట్టుటకు పన్నిన పన్నుగడ విశదము కాకలవియు, ప్రైవేటు సంబంధమున హోడ గుమాస్తాగారు పరీక్షించుటకును అట్టి కారణమే గలదనియు, 8 గంటలపన్నును 10 గంటలపన్నును ఆ ముద్దాయి స్కూలులో హోదైయుండింట్లయు, పోర్టువేమనువద్ద 9.30 గంటల కేగడమ జరుగుచుండగా తావడట నున్నటుల ఆముద్దాయి పోలీసువేమనువద్ద గుర్తుపట్ట సందర్భమునజెప్పియుండె ననియు, దీనివలన ముద్దాయి కాలేజినుండి తప్పించుకొని ఈజగడములో ఆంగ్లో ఇండియనులకు నహాయుజేసి నురకాలేజికి పోవుటకు ప్రయత్నించుటయు అను మూలమున మీరుపన్నిన వట్టతేటపడుననియు, శ్యామారావుగారు చెప్పిరి.

ముద్దాయి కాలేజీలో నున్నటుల నిర్భారణ జేయుటకు ప్రతికక్షవారే ఆ హోడ గుమాస్తాను విలతుడని తాను తలచినటుల న్యాయాధికారిగారు చెప్పి ఎటులైన ప్రస్తుత సేనల నని వారు చెప్పిరి.

పచ్చయ్యప్పా కాలేజి విద్యార్థి సి. కన్నమనాము సాక్ష్యము చెప్పచు లాకి అను ముద్దాయి తన్ను తీపుటాది తన్నినటుల గుర్తించెను. రెహార్సు వెంకటరెడ్డిని కొట్టినటుల గూడ గుర్తించెను. డి. జి. ఎస్. స్టాబుఫాన్ముపై నిలుచుంక “వారికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తము” కానిందని కేసు నేయట గూడ సాక్షి వినివటుల కెప్పెను. మెల్ మోహను అను ముద్దాయిని గూడ సాక్షి గుర్తుపట్టెను.

అకౌంటెంటు బరలు ఆఫీసు ఆఫీసుంటు మూపంకెండెంటు కె. నుంకేశారావుగారు జూలై 27 వ తేదీని తాం కొంతమంది ఆంగ్లో ఇండియనులు కట్టల స్పెక్టాన్సియుంటు చూచినటులను, తాను వెంటనే ఆఫీసునకు పోవుటవలన తరువాం నేమి జరిగినదియు తెలియదని చెప్పెను.

పి. రామసాగ్ అను విద్యార్థి 27 వ తేదీని కొంతుక ఆంగ్లోఇండియనులు కట్టల స్పెక్టాన్సి యుండగా తాను చూచినటుల కెప్పెను.

మొమ్మక విద్యార్థి ఎ. జి. రాధాకృష్ణుని అను ను విచ్చార్చు వెంకటరెడ్డిని కొట్టుచుండగా చూచినటులను, డి. జి. ఎస్. అనాను వేమనువద్దనుండి, “వారికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తముకానీ”యని యరమట వేన్నటులను చెప్పి మెల్ మోహనుని గుర్తించెను.

సి. సుబ్రహ్మణ్యమున విద్యార్థి మెల్ మోహను ఘంటు గుగాన్లను గుర్తించెను.

క్రిష్టియను కాలేజి విద్యార్థి సి. వాసుదేవుని గిల్ హూలి, అనుముద్దాయిని గుర్తించెను.

కె. ఎస్. శేషఆనంద్విని విద్యార్థి మెల్ మోహను గుర్తించెను.

తేను శుక్రవారము నాటికి వాయిగా వెయ్యబడిన

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

భీమవం పాక్షికము:—భీమవంపట్టణములో ౧౩ యిల్లో. విషమవారు స్థాపించిన స్కూలునకు ౩ వ తరగతి మొదలు 6 వ పాఠమునకు విద్యార్థిభాగిభాగిగా దైవజ్ఞుల వంగవారు అంగీకార పత్రిక నంబిరి.

శ్రీమన్మత్తలయ సమాజము:—మౌ గ్రామమున కొలది దినములక్రింద శ్రీ మన్మత్తలయ సమాజము అను పేర నొక పుస్తక భాండాగారమును కొలదియందీ చందాదాగ్లతో నెలకొల్పితిమి. శ్రీ శ్రీ మన్మత్తలయ యీ పుస్తక భాండాగారము దినదినాభివృద్ధిలో నున్నది. మౌ గ్రామవాస్తవ్యులు కొందరు కొన్ని గ్రంథములనుచిత్తుగా నిచ్చియున్నారు. అని వార్తదర్శి గారు వ్రాయుచున్నారు.

పాతపూరి ఆంధ్రప్రదేశ్ వర్షానికి సమాజము:—మొన్న 24-9-16 తేదీనాడు మౌ చిత్రనీయ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఆనాడు శ్రీ పాతపూరి ప్రభువువారైన శ్రీ రాజారావు కొంత కుమారులతో సహా పాతపూరి బహుదూర జమిందారువారు 9 వంటలకు విచ్చేసి 12 వంటలవరకు నుండి మన్ననలంద పర్యవర్త మానములుగా జేసిరి. స్థలమునండిపోయి నది. ఆందుచే వచ్చినవారు చురులలిగి పోయిరి. ఇంద్ర సేన పాతపూరికిని దువ్వ శేషగిరిరావు అనే 10 ఏండ్ల పిల్లవాడు బహుముద్దుగా ఆప్తు చేసినందుకు మిగులనలరి చందనాల వీరాస్వామిగారు ఒక బంగారు పతకము ప్రకటించి గా నిచ్చిరి. అని దా మెర సత్యనారాయణ మూర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మారులేరుపాలికా పాతకాల:— 24-9-16 తేదీన కృష్ణా జిల్లా తణుకుతాలూకా మారులేరు హిందూ ఎలిమెంటరీ పాలికాపాతకాలా భవనమును సదరు పాతకాలా సంఘము సంవత్సరాంతిక చురూత్సవము, నర్సాపురంపైలరు హైస్కూలు తెలుగుపండితులగు మ-రా-శ్రీధర్ రావు జగన్నాథ శాస్త్రిలు గారి అగ్రాసనాధి పత్యముక్రింద బహు శాఖునీయుముగా జరుపబడినది. అందలిపాలికలచే చంద్రకాంత నాటకము ప్రదర్శింప బడినది. శ్రీ విద్యాభిమాను లయినటువంటియు, కంట్లాట్టరు అయినటువంటియు సదరుపాతకాలా పోషకులైన నురూరాజశ్రీ, కర్రి చినవెంకటరెడ్డిగారు, సదరు పాతకాలా నైక్రటరీఅయిన శ్రీ.వి.వి. శివరావుగారు పాతకాలనభివృద్ధిలో నికి దెచ్చుటకు శ్రీ శివరావుగారికి ఒక బంగారు పతకమును ప్రేరి శింకమును బహుమతిగా శింకగిరి. నాటకమును రత్నమాతిక యాభివేషన పాలిక ఒక బంగారు పతకమును బహుమతిగా గ్రహించినది—అనియొకరు వ్రాయుచున్నారు.

కళకరపు గ్రంథాలయములు:—మౌ గ్రామ నివాసు లలో కొందఱు, రెండు సంవత్సరముల నుండి, చుట్టించి, ప్రస్తుతము 500 ఆంధ్ర గ్రంథముల తోను, 50 గురికి చందాదారులతోను, ఒక దైనిక పత్రిక తోను, 3 మాస పత్రికలతోను, 7 గ్రంథములనుండి వచ్చు పుస్తకములతోను తనాపి రామకృష్ణుని పేర “శ్రీ రామలింగ పుస్తక భాండాగారము” ను స్థాపించియు. ఈ పుస్తకాలయమునకు సంబంధించిన సభలకు విద్యావిషయిక ప్రసంగముతోడనే కాని, రాజకీయ సాంఘిక విషయములతో సంబంధము లేదు. ఇంతవఱకును [[క్రొత్తగా నెలకొల్పబడిన ద గుటచే నిలువదను భయమున గాబోలు] చందాదావ పద్ధతి మీదనే గ్రంథాదు లియ్యబడుచున్నవి. కాని చీదనాద టుచితముగా చదువుకొనవచ్చును. ఇటీవల మా యూగనే మతి యొక గ్రంథాలయము భవనమునుండియు స్థాపితమగుట మిగుల శోచనీయము. ఈరెంటినికలిపి ఒక గ్రంథాలయముగా మార్చుట సుసంజనమని పునామములుభిప్రాయము. పురవాసి.

ఇంద్రవరస్థతి గ్రంథాలయము, విశ్వబ్రాహ్మ:— 24-9-16 తేదీన మౌ గ్రంథాలయముయొక్క ప్రభువు వార్షికోత్సవము. మ.రా. శ్రీ చంద్రమౌళి చిదంబరరావు పంతులు గారి యాధిపత్యముతో నన్ను పునేని దేవయ్యగారి నవీర వశాల భవనమున జరుపబడెను. అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున విద్యావశ్యతను గూర్చి పులముగా వక్కానించిరి. విద్యావ్యాపనసాధనములలో గ్రంథాలయము అంటిత ముఖ్యములలో నూచించిరి. పిమ్మట గుంటూరుపండ్లల గ్రంథా

లయ సహకార్యులగు మ.రా.శ్రీ కర్తవేళెం నారాయణప్పపంతులుగారును తాదంక వెంకయ్య పంతులుగారును, గ్రంథాలయ యావశ్యకమును గురించియు వాని నెట్లు ప్రారంభించి యెట్లుభివృద్ధి నొందింపవచ్చునో ఎట్లు భవముగూర్చు వచ్చునో యను వివిధవిషయముల సహేతుకముగా కొన్ని ముఖ్యములను ముచ్చటించిరి. మఱియును కట్టా సుబ్బరామయ్యగారును జంపని ఆంజనేయులుగారును సోతూరి కోనయ్య శాస్త్రిగారును ముచ్చటించిరి. అనంతర మగ్రాసనాధిపతిగారి పునరుపన్యాసముతో సభ ముగించబడెను. అని కట్టా సుబ్బరామయ్యకార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

బారువ నూతనపాతకాల గృహప్రవేశ మహోత్సవము.

25-9-16 తేదీ దొరతనము ౪ 3500 లు వెచ్చించి పాతకాలగృహము నిర్మించిరి. పాతకాలయొక్క గృహప్రవేశోత్సవము ఈనెల 24వ తేదీ ఆదివారమున గంజాంపండ్లల అశిష్టంట్ల కల్వరగారును, తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారును నగు మ-రా-శ్రీ. జయంతి వెంకన్న పంతులుగారి యాధిపత్యము గ్రంథాంత్యంతవై భవనముతో జరుపబడెను. ఈమహోత్సవమునకు బరంపురం ఇచ్చాపురం, సోంపేటతెలితర్థలముల నుండి నెక్కిండు భాషాభిమానులు విచ్చేసిరి. నాటిదినము 4 గంటలకు బారువ పాతపాతకాలనుండి శ్రీరాజదంపతుల పటముతోడను జండాలు, మంగళ వాయిద్యములతోను పురప్రముఖులు వెంటనడుచుచుండ, రాజభక్తి గీతములు బాడుచు వీధులదిరిగి నూతన గృహము ప్రవేశించిరి.

అప్పట మల్కొదాస్ శ్రీజగన్నాథ పాడిఖండంగ, మధుసూదన నరేంద్రమహాపాత్రోగార్లు వచ్చిన అతిథులకు బాలపాలికలకు విందొసర్చిరి. సోంభాట్ల వెంకయ్యగారి దైవ ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభ మాయెను. సుమారు 300 మందిజనులు సభ నలంకరించిరి. బాలురును, బాలికలును పాతకాలసంబంధ మయిన ప్రహసనములు బహునేర్పుతో ప్రదర్శించిరి. తమసౌకర్యాగ్నే నూతనగృహము నిర్మించినపాతకాలాధికారులకుకృతజ్ఞతెలుపు వాక్యములు బాలురు సంభాషించిరి. బాలికలు ప్రవర్తించినప్రహసనములలో బాలికాపాతకాల రెండు సంవత్సరముల నుండిస్థాపించినప్పటికి తమకుతగిన గృహములేక చాలాయవస్థ పడుచుంటిమనినీ, నడుపుచు బాలురకు గృహముగట్టితమకు గట్టించకపోవుట అన్యాయమని విన్నవించుచు, ఇకనైన తాలూకా బోర్డువారు అభిమానించి త్వరలో తమకు గృహము నిర్మించి దయచేయుదని వినయభావముతో సంభాషించుట రసవంతముగానుండినది. తరువాత పాడే మేష్టరుగారు పాతకాల చరిత్రచదివిరి. అందు ఈపాతకాల 1892 సం॥ స్థాపింప బడినట్లును ప్రస్తుతము 120 విద్యార్థు లున్నట్లును నలుగురు ఉపాధ్యాయులచే నిర్వహింపబడు చున్నట్లును నుడువుచు, తరగతికిఒక ఉపాధ్యాయుడు లేనిలోటు తాలూకాబోర్డువారు త్వరలో పూర్తిచేయవలయునని ప్రార్థించిరి. విద్యాభివృద్ధికి గానునవత్సరగతి తెరువవలయునని ఖండంగ గారు గ్రామస్థుల సహాయముచే బోర్డు పారికి విన్నవించగ వారు సదరుపాతకాలను త్వరలో దెరచుటకు తీర్మానించినందుకు కృతజ్ఞతను తెలియబరచిరి. తరుపరి శి గి పిల్లి ను బ్బారావు గారు సోంభాట్ల వెంకయ్య గారు నెక్కి ద్యాభివృద్ధిగూర్చి యు ప న్య సిం చి రి. తరువాత అగ్రాసనాధిపతిగారు లేచి విద్యవలన ప్రయోజములగూర్చి జెప్పచు, విద్యార్థులను సత్ప్రవర్తకులుగను, సన్మార్గులుగను జేయుట ఉపాధ్యాయుల బోధ్యతయని నుడువుచు 8000 జనసంఖ్యగల యీ గ్రామములో 120 విద్యార్థులు మాత్రము విద్య నభ్యసించుట కడు శోచనీయమనియు, అందుకు తల్లిదండ్రులు బాలుర విద్యాభివృద్ధికి శ్రద్ధగలుగకుండునని నిరర్థకమని నుడిచిరి. గ్రామ పంచాయితీదారులు అప్పడప్పక పాతకాలకు బోయి బాలుర విద్యాభివృద్ధి గూర్చి గమనింతు యావశ్యకమనియు విద్యాభివృద్ధికి గ్రామస్థులు భౌతిక సృజనవో పాతకాల క్రమేపి యభివృద్ధి యగునని గ్రామస్థులకు ఉత్సాహము గలుగునట్లు నుడువధురవాక్కులతో చక్కగ నుపన్యసించిరి. అధ్యక్షునికీ వందనములతోడను బాలికల మంగళహారతితోను సభ ముగిసెను. మన ప్రభుత్వమువారికి యుద్ధములో జయము గలుగవలెనని సభ్యు లందరు తక్షణ దీక్షతో దైవప్రార్థనజేసిరి.—అని యొక ప.లేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

చిన్న పురుగులు వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెవై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతకులారా! ఈపురుగులకే కేయింబనళ్లు, విధివిరామములేక మీరు పనిచేసినవో మీమీ గృహములలోని నేల

కొట్టెల్ల బంగారుతోనింపబడియుండును. తిరిగి లేక పనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరొందిన లే నెటిగ సహకారిగా నుండగినబంటు చుండు ఆరంభమయిన వెంట నే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక పు పేక్షించినఅచిరకాలముననే బట్టకల వారిలో సహాధ్యాయిగావలసినవచ్చును కావున ఇట్టి పరమశత్రువును సహామున సంహరింపుడు చుండును

బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వకు పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిచుకీ సుగంధద్రవ్యము కరిగిని, నకలు నూనెలకు తియూర చేయువారి మోసమున పడకుడు. నెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి పి రు. 0—4—0 3-కి రు. 2—10—0 వి పి. రు. 0—7—0 ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరమటకయి, అర్థజానీతి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాసుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును సోలు ఏజెంటు:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండుకెమికల్ కంపెని, నెం 155, జుమ్మామసీదుపిథి, కోంబాయి.

సర్వవృత్తిక విష సందేహిని. నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

ఏడ్చుచు వచ్చువారు! నవ్వుచు బోదురు!!

తేలుకొండిపోటు వలన, మంట పోట్లకు తగిన పరిహారమును పొంద లేకమిగులకష్టపడువారలై మేమి యావధమును గని నెట్టితిమి. కట్టిన చోట నీమందును దైర్ఘ్యకాల ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్లుపోవును. ఈయావధమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలు

మా యావధమును మాకు తిరుగవంపి తమకు నెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదురు. నెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1.కి 8 అ. పోనేటి 6 అణాలు ఒకటేతడవ (2) ప్యాకెట్టు రెప్పించుకొన్న పోనేటి ఉచితము 1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోనేటితో రు. 5-0-0 1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1—8—0) నెలగల ఛాక్ సలర్ ఫోక్ లుక్ పేనా ఇనాము. స్వాంపిర్ కోరువారు అర్థజాన్టాపు పంపవలెను టి. సీతారామ మొదలియారు. 2. కందప్ప మొదలిపిథి, తిరువల్లి క్కే.జి, మదరాస్

“ఇందుమతి పరిణయము.” కుమార భూర్జటి ప్రణీతంబగు చక్కని ఆంధ్రకావ్యము. తిరుపతి వేంకటేశ్వర పరివృత్తము నెల రు. 0—10—0. “అప్పారాయ యశస్వింద్రోదయము.” ఆణివిల్లి వేంకట సోమయాజి మహాకవి ప్రణీతము గుం స్ఫురతము; అలంకార శాస్త్రము. నెల రు. 2—0—0 ఈ రెండు గ్రంథములను ఏక కాలమందు కొనగోరు విద్యార్థులకును పుస్తకభాండాగారములకును ఈ 1916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలాఖరు వరకు సగము నెలకేయవలయువారు— “మేనేజరు” మునునూరు సంస్థానము, నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా

గంజాము మండలము

ఆంధ్రదేశమా? ఓడ్రదేశమా?

ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి వలయు ఆంధ్ర నిధిని సమకూర్చుటకై ఆంధ్ర మహాజన సభా స్థాపితోప సంఘం కార్యదర్శియగు బ్రహ్మశ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులవారును, వారి తో బ్రహ్మశ్రీ కవులూ శ్రీరామ కాశ్రి గారును, ఇచ్చటికి క్రిందటి వారమున దయచేసినప్పుడు వారి కిచ్చటి ప్రముఖులు అనేక సందేహములచేత మొట్ట మొదట నెల మాత్రము ఉత్సాహము నివ్వజాల కుండిరి. అట్టి సందేహములు రెండు విధములు, (1) ఆంధ్రోద్యమము యొక్క యుపయోగా నుపయోగముల గూర్చియు, ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను గూర్చియు గల సందేహము, (2) గంజాము మండలము ఆంధ్ర రాష్ట్రములో జేరునా, ఓడ్ర రాష్ట్రములో జేరునా, యన్న సందేహము, మొదటి సందేహమును దీర్చుటకు ఈవరకే అనేక వ్యాసములు, కరపత్రములు గ్రంథములు, వెలువడుటయే కాక కడచిన నాలుగుసంవత్సరములనుండియు విపులముగా ఆంధ్రమహాజన సభలయందు ఉపన్యాసములు గావించబడినవి. వాటిని గంజాము మండలపు ప్రముఖులు దయతో చదివెందుగాక.

ఇంక రెండవసందేహము కొంతవరకు బలమైనదిగా కనబడనచ్చును. కాని వివరముగా నిదియు చెల్లాచెదురైపోవును. ప్రస్తుతపు గంజాము మండలములోని విశేషము పూర్వకాలపు కళింగదేశములోనిది. ఈకళింగదేశపుచరిత్ర నింతవరకు ఎవ్వరును బాగుగ వివరించి వ్రాసినట్లు కనుబడదు. బ్రహ్మశ్రీ చిలు శూరివీరభట్టరావుగారు తమ "ఆంధ్రులచరిత్ర"యొక్క మొదటి భాగమునందు కళింగదేశమును గూర్చి బహువృత్తముగా చెలియున్నారు. క్రితకేసులైన మ-రా-శ్రీ గురుబాడ అప్పారావు పంతులవారు కళింగదేశ చరిత్రను వ్రాయబూని అందు ముద్రపరిచి ఆధారములను సమకూర్చియుండిన తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిచే ప్రచురింపబడిన "గంజాము డిస్ట్రిక్టుమాన్యుయల్స్" నందును కళింగదేశపు పూర్వచరిత్రగానబడదు. అయినను వినికిడివలన నేనుగ్రహించిన విషయముల నీక్రిందబొందు పరుచుచున్నాను. వాటిని బుద్ధిమంతులు బాగుగా వివరించి విషయము నిర్ధారణ చేతురనియుచున్నాను.

కళింగదేశమునకును, ఓడ్రదేశమునకును సరిహద్దు గంజాము మండలములోని "గుడి కుల్య" నదియని బ్రహ్మాండపురాణమునందు కలదట. అందువలననే గాబోలు శ్రీయుత బాలు రాధాకృష్ణమద ముఖర్జీగారు తమ "The Fundamental Unily of India" అను గ్రంథరాజమున కళింగముగా తీర్చబడిన పూర్వకాలపు హిందూదేశ పటమునందు కళింగదేశమునకును, ఓడ్రదేశమునకును మధ్య "గుడికుల్య" ననిని సరిహద్దుగా తెలిపిరి. మరియు ఓడ్ర పంచాంగములయందు విక్రమాబ్దిశకమును పాస్త్యుత్తయమానమును వాడుచున్నారు. ఆంధ్రపంచాంగములయందు శాలివాహనశకమును పాండ్రహనమును వాడుచున్నారు. ఈ శక, మానముల వ్యాప్తికి సరిహద్దు "గుడికుల్య" నదియని చెప్పబడుచున్నది. ఈ అంశము విచారణీయము.

పూర్వకాలపు కళింగదేశభాషనుగూర్చి విచారించినచో ప్రస్తుతమున కాలింగులని, కళింగ కోనుట్లని, కళింగ దేశవాసులు, పిలువబడువారి మాతృభాష ఆంధ్రమేయగుట చూడగా కళింగదేశభాష ఆంధ్రమేయని కనబడుచున్నది. మరియు ఆంధ్రులకు వలెనే వీరినియింటి పేర్లవలపు. ఓడ్రులకు యింటిపేర్లు ఉండవు. ఇకదేశపు ప్రభువులు ఆంగ్లేయులైనను ప్రజలు హైందవులై జన్మించుట జమీన్ దారులు ఓడ్రులైనను ప్రజలు విశేషముగా ఆంధ్రులే. ఇందుకు నిదర్శనముగా కడచిన జనాభాగ్రంథము ననుసరించిగంజాము మండలములో 1000నుండి ప్రజలలో 453గురు ఆంధ్రజాతి వారును. 262 ఓడ్రజాతివారును గలరు. కాని అక్షగ్రంథము ననుసరించి యిచ్చటి ప్రజలలో 1000లోకి 449 ఆంధ్రులును, 512 ఓడ్రులును గలరని తెలుపబడియున్నది. ఈవైపరీత్యమునకు కారణము కొందరు ఆంధ్రజాతివారిని ఓడ్రభాష మాట్లాడినందువలననే తెలియక మానరు. ఇదిచూచుకొని యిచ్చటి గ్రాంధ్రప్రముఖులు మొట్టమొదటగానుచునే యున్నారు. ఈకళింగదేశమును ఆంధ్రరాష్ట్రముగా చాలాకాలము పరిపాలించినను, ఆంధ్రరాజ్య ముఖ్యస్థానము చాలాగూరమునను, ఓడ్రరాజ్యముఖ్యస్థానము కడుగూరమునను నుండునందునచేత, ఇచ్చటి ప్రజలు ఓడ్రభా

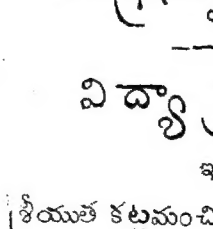
షనే కేషముగా వాడవలసివచ్చినను అది వారి మాతృభాష కాబాలదుకదా. ఆంధ్రభాష మాతృభాషగా గలిగిన ఆంధ్రజాతి ప్రజలుగల ప్రదేశమునందు సాధ్యమైనంతవరకు ఒక రాష్ట్రముగా నేర్పాటుచేసి, సర్వమానవజాతి యభివృద్ధికి తోడ్పడునట్లు ఆంధ్రజాతియొక్క ప్రత్యేకాభివృద్ధికి సాయపడు రాజకీయ పరిపాలనాపద్ధతుల నుపయోగించుటకు వీలగునట్లు చేయబూనుటయే, ఆంధ్రోద్యమముయొక్క ముఖ్యద్వేష్యము. (సాధ్యమైనంతవరకు) అపదమును బాగుగా గమనించినచో, ఎడింబర్గోలోని ఆంధ్రుల గతియేమి. బర్మలోని ఆంధ్రులగతియేమి, లంజాపూరిలోని ఆంధ్రులగతియేమి, హైదరాబాదులోని ఆంధ్రులగతియేమి, అవి కళ్ళకు కలుచేయువారుండరు.

కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట ఈమండలమును ఒక స్థానలో గలుపవలసినదిగా ఇచ్చటి ఓడ్రులు కోరినప్పుడు, ఆ కాలములో నిచ్చట ఆంధ్రప్రముఖులుగా నుండిన క్రితకేసులైన మారెళ్ల చలపతిరావుపంతులుగారును దిగువక్రి వెంకట్రాచయ్య పంతులుగారును యెంతో శ్రమపడి, పరిశ్రమచేసి, అనేక ఆధారములను సమకూర్చి, దీనిని ఆంధ్రదేశమునందే చేరువరచి ఒకస్థా దేశమున జేర్చుట తగదని నిరూపించిరి. గవర్న మెంటువారు ఇరుకతుల వాదమును నిష్పాక్షిక బుద్ధితో విచారించి, దీనిని ఒకస్థానలో కలుపకూడదని తీర్మానించిరి. ఆతీర్మానమును, అందుకు సంబంధించిన కాగితము లన్నిటిని, గవర్న మెంటువారు "Blue Book" గా ప్రచురించిరి. ఆగ్రంథమునందలి సంగతులన్నియు ఆంధ్రుల కనుకూలముగను, ఓడ్రులకు ప్రతికూలముగను ఉన్నవి. ఇచ్చటి ఆంధ్రప్రముఖులలో నొకరగు బ్రహ్మశ్రీ పోతావ్రగడ వెంకటేశ్వర్లు పంతులుగారు, ఈగంజాముమండల మంతయు ఆంధ్రరాష్ట్రమునందుంచునను నమ్మక మున్నయెడల తామందరు ఈరాష్ట్రోద్యమమునకు మిగుల సహాయముతో సహాయము చేతుమని నెలకొల్పిరి. కావున వారును వారి మిత్రులును ఈవైచేష్టిన విషయముల నన్నిటిని బాగుగా విచారించెదరని నమ్ముచున్నాను.

బ్రహ్మపురాంధ్రుడు.

సర్వతేలు విషనంజీవి (రీజిస్టర్డ్)

ఏకమయమయ్యవారు నవ్యుయ బోదురు. గుణము లేనియెడల 100 రూపాయలు యినామివ్వబడును. ఒక అణా స్త్రాంపు పంపిన సాంపిలు పాకెట్ ఉచితముగా పంపబడును.
వి. ఎ. ఎన్. పాణి, 3, ఇరుళప్పక వీధి, మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును శాశ్వతముఖమునుపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి తరీరసాఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును, ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆత్మశిక్షణా జ్ఞాపధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల
విద్యా ప్రవృత్తి

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది.
వెల 0.4-0] [పోస్ట్జీ ప్రత్యేకము
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఒక వాచి ఇవారు.
సిరా అద్దకనే వ్రాయునట్టి ఫౌన్టేన్ పేనా సిరాబుజ్జీ తో సహా రు 2.2-0 లు వెల గల దానిని తెప్పించుకొనువారికి ఒక వాచి ఈనాముగా ఇవ్వబడును. మదరాసు మెయిలు ఆర్డరు కంపెనీ, 87 వై నాబజారు, మదరాసు.

నీవు క్రొత్తమిల్లు పెట్టవలెదవా? మేము ఏమిల్లులుకైనా సరే ముఖ్యముగా బియ్యపుమరలకు కావలసిన సామానులను బియ్యముదంతు మరనుండి నామ్ము ఫర్నేసు స్టోరు బాగ్గవరకు సరఫరా చేయుదుము. సి. గోపాలనాయకర్ అండు సన్స్. బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు.

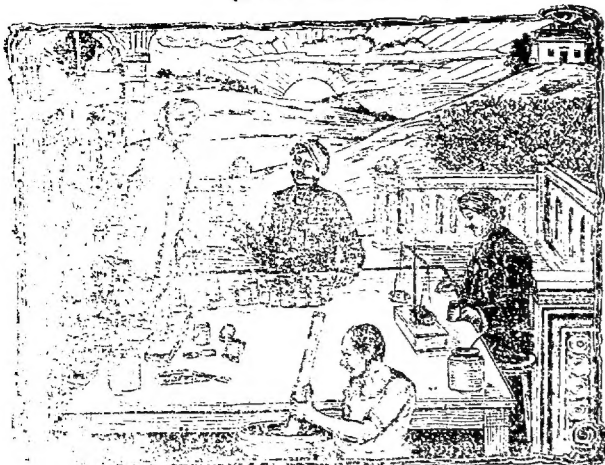
మీకు కావలెనా?
R.L.N. టూనిక్ మాత్రలు డజన్లు 4.5 రు. 1.
మద్రాసు నస్యము శేరు 1-5 రు. 1.
"విద్యావిధి," 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.
Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Discriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co., CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

ప్రపంచ చరిత్ర
(నాల్గవసంచిక వెలువడినది)
గ్రంథకర్త గా హరిసర్వోత్తమరావుగారు, ఎం.ఏ. లోకములో ఎన్ని రాజ్యములో కలిగినవి. గతించినవి. ఎందరో రాజులు పుట్టినారు, గిట్టినారు. ఎన్ని యోజాతులు మనినవి, చనినవి. ఎందరో మహాసభావులు జన్మించినారు. నిర్యాణ మందినారు. జరిగిన యుద్ధములకు లెక్క లేదు. ప్రబలిన మతములకు మితిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతము లేదు. పట్టణములు పట్టలైనవి. పల్లెలు పట్టణము లయినవి. రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి. అనాగరికులు నాగరికు లైనారు, నాగరికు లనాగరికు లైనారు. ప్రభువులు అంకితు లైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు. భవనములు దర్బదు లైనారు, దర్బదులు భవనములైనారు. జ్ఞానవంతు లంభకారమునబడినారు, అంభకారముననున్నవారు జ్ఞానవంతు లైనారు. ఈ యంతటికిని రెండే కారణములు - కాలము, మానవుడు. 6 సంచికలు 2.0-0.
ఎప్పుడెప్పుడు ఎచ్చటెచ్చట ఏఏ విధముగా ఈరెండు కారణములు పనిచేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్టముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?
ఆ యిష్టమును పూర్తి చేయునది మా ప్రపంచ చరిత్ర. ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర.
ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము
145, టంకసాల వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ
శ్రీనివాస రాఘవాచార్య ప్రణీతము.
సంఘము రాచారిసంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.
8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును
పోస్ట్జీ ప్రత్యేకము.
చిరునామా: ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు

కలియుగ కల్పవృక్షము.
కృతయుగమునకు కల్పవృక్షము మనుష్యులకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈకలియుగముందు మానవజాతి యొక్క ఈతిభావననుతీర్చి ఆయురారోగ్యైక్యవృద్ధిలు లనిచ్చునది మన వైద్యవిద్యకుపుస్తకముకోరికవారికి ఉచితముగా పంపబడును
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, ఆయుర్వేదోదయ జ్ఞాపధాలయము, 20 చినాబజారుకోడ, మద్రాస్.

(Baron & Co)

చిప్పకూత గ్లాసుబుడ్డి 1-క.య. 0.4-0
మొదటితరం సాదాచుక్క కేసు 1-క.య. 0.14-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

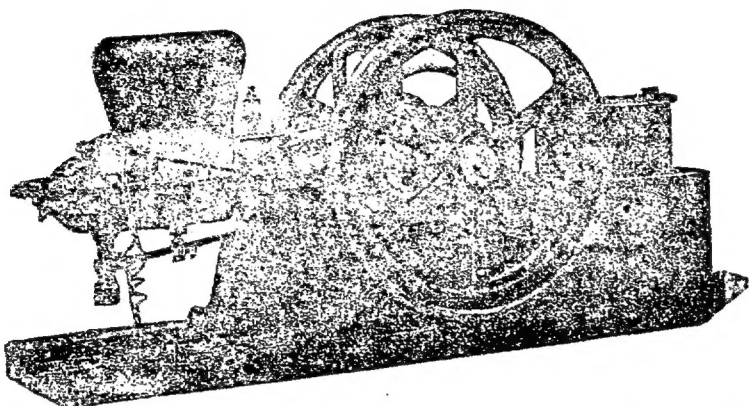
మేలైన సువాసనపొడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసేది నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుచే తన, అవుమధమాలికలవల్లనున్న సువాసనద్రవ్యములచేతనున్న చేయబడినది ఇది శోభానములు, ఒంటి తలనొప్పి, పిన్ స, దీర్ఘపడికములు, నుపుప్తి, మైకములు, ఇత్యాది శోభోగములను అశలీలగా కుదుర్చుచున్న గాక, యిదియుపయోగించుచున్న శరీర కుతూహలము, బుద్ధిప్రకాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను అపేక్షించరు. సర్వజనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నాము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహింపవలయునని మాయొక్క కోరిక.

డబ్బల్ బుడ్డకు 2.8-0
రెండవతరం కేసు 1-క.య. 0.12-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 యె, సెకండు లైఫ్ లైన్, మదరాసు.

“ఆమె కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుపబడినది. పంపులను, పంపుయంత్రములను, చియ్యపుమరలను సోపా కేంద్రీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు వాచావిధ యంత్రములను అచ్చతముగ నడపగలడు. వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు న్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్థాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మాక్లిష్ట వ్రాయును.

బెర్లు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

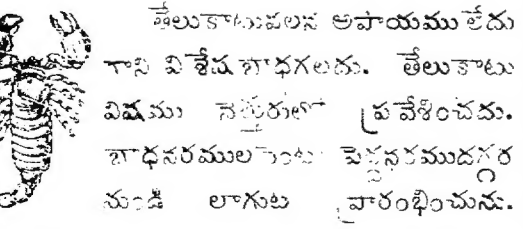
అపరిమితపు రక్తములన జరించుబాధ్యములకు కిరీటుచుంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (82)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవర్తినికను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారెసంబంధమును నోష్ణలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శక్తికాశోగ్యమును కలుగ జేయును. 16 శోబాలక వయసుకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi No. 144 No. 2, BOMBAY.

తేలుమందు వెలసీసా ౧ -కి 0-8-0.
ప్రతియింట నుండదగినది.

తేలుకాటుపలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురలో ప్రవేశించదు. బాధనరములకంటె పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట వారంభించును.

క్లుప్త చోటును మొత్తగుంటులుచేసిన బాధతగ్గును. గోరోజనము తులం ౧కి ౭-౦-౦ అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి. ఆండ్ మద్రాసు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0 తలనోష్ణలమాన్యును వాయుపుపోట్ల పోగొట్టును చర్మపునోష్ణల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. సువాసన గలిగి యుండును. అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రేరికోడ్డు, బొంబాయి } 7, తంబుసెట్టి పీఠి, మద్రాసు.

త్రివర్ణవదీవిక ధర్మకాండము

టీకా తాత్పర్య విశేషార్థసహితము

ఆరవమునుండి భాషాంతరీ కరింపబడినది. గార్హస్థ్యము దయాగుణప్రకాశం, ఆతిథ్యము, జీవకారుణ్యము మాంసభోజనవర్జనము మున్నగు 3౬ భిక్షయములు శాశ్వత దృష్టాంతములతో తెలుపబడినవి. ౨౩౭ పుటలు. వెల ౧-౦-౦

డిట్రో అర్థకాండము.

ఈగ్రంథమునందు మనశూర్యులు రాజ్యవ్యవస్థను ఎటుల ఏర్పరచినదియు ఆయాపనులకు వలయుమంత్రి, నై వ్యాధిపతి మున్నగు వారల తరఫీదు చేయవలసినరీతి మున్నగు భిక్షభిక్ష విషయములు వాదాపు ౭౨ ప్రకరణములుగ వివరింపబడి యున్నవి. ఇప్పటి రాజ్యవ్యవస్థ కంటె ఎన్నియో మడుం గులు మనవారలు నాగరికులయి ఉండిరను విషయమును ఈ గ్రంథమును చదివినవారలు గ్రహింపగలుగుదురు 33౬ పుటలు వెల ౧-౪-౦. మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని గుంటూరుఅన్నివాసేది.

గ్యాలీన్ నోటారు సారశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటను, వాటిని బాగుచేయ గలుగుటను తరిపియుదు నిచ్చుటను మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేభాగములు యేయేపనులచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారిపద్ధతులను నెన్ను యిప్పించిపంపబడున అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఆక్టోబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పొరుగురి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149, Broadway Madras

కల్యాణి - ప్రతిరుడు

ఇది షేక్స్పియర్ ర్షును ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున ప్రతిరచున బాలుకును తెలియు నట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చమత్కారములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చమత్కారమును రచయిత అద్భుతములు.

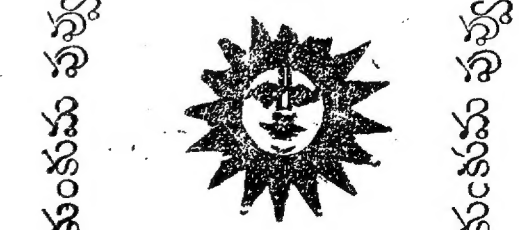
కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిరుడు ఆ2.

ధైర్య కవచము

మనుజునకు గల పాపము గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించు వండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్రు శత్రుములచే భేదింపదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమా యత్రు శత్రుములకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభిష్కాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ మానూ మతః” అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మనియొక్క చరితము నతి సులభతైలిని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేథి, బొంబాయి.